

62. évf., 2008. III. 6., ára 50 dinár

9

Jó Pajtás

Köszöntünk minden nőt!

**A jövő heti Jó Pajtás
címdoldala és posztere**

A hét fotója

Ha ezt az óriáspatkányt nálunk fogták volna, bizony, komoly okunk lenne az aggodalomra. Nálunk ugyanis a patkányt egy nagyon kártékony, nagyon szapora, és a tetejében nagyon intelligens állatnak tartják, melyből haszon nincs, viszont igen nagy károkat tud okozni góréban, raktárban, de néha még az ólban levő hizókat is megtámadja, megrágja. Vannak azonban a világnak olyan tájai, ahol a patkányt befogva, háziállatként tartják, hizlalják, majd a végén megeszik. Nos, a képen egy ilyen, hizott házipatkány látható, szegény még nem is sejti szomorú sorsát és békésen tűri a fényképezkedést...

Radnóti Miklós

Himnusz a békéről

Kedves versem

Ez a vers nekem azért tetszett meg, mert a békéről szól, ami itt Csantavéren is elkelne. Minden családban kell a béke, mert másképp nem család. Úgy érzem, mintha Radnóti Miklós még mindig közöttünk lenne, és segítene nekünk békét tenni az emberek között és a családokban. Remélem, sokaknak megtetszik ez a vers. Érdemes szeretni, mert az emberekről és a békéről szól, tehát rólunk.

**Kriska Tamara, 7. osztály
Hunyadi János iskola,
Csantavér**

*Te tünde fény! futó reménység vagy te,
forgó századoknak ritka éke:
zengő szavakkal s egyre lelkesebben
szóltam hozzád könnyüléptű béke!*

*Szólnék most újra, merre vagy? hová
tüntél e télből, mely rólad papol
s acélt fen szívek ellen, – ellened!
A szőlőszemben alszik így a bor*

*ahogy te most mibennünk rejtezel.
Pattanj ki hát! egy régesrégi kép
kisért a dalló száju boldogokról;
de jaj, tudunk-e énekelni még?*

*Ó, jöjj el már te szellős március!
most még kemény fagyokkal jó a reggel,
didergő erdők anyja téli nap:
leheld be zúzos fáidat meleggel,*

*s állj meg fölöttünk is, mert megfagyunk
e háboruk perzselte téiben itt,
ahol az ellenállni gyöngye lélek
tanulja már az öklök érveit.*

*Nyarakra gondolunk s hogy erdeink
majd lombosodnak s bennük járni jó,
és kertjeinknek sűrű illatában
fáján akad a hullni kész dió!*

*s arany napoknak alján pattanó
labdák körül gomolygó gombolyag,
gyereksereg visong: a réteken
zászlós sörényü, csillogó lovak*

*száguldanak a hulló nap felé!
s fejünk felett majd surrog és csivog
a fecskéfészkektől sötét ereszt!
Így lesz-e? Így! Mert egyszer béke lesz.*

Ó, tarts ki addig lélek, védekezz!

Boldog, víg nőnapot kívánunk!

*Tavasz hajnalán
Róluk emlékezünk,
Nőkről, akiknek
Életüket köszönhetjük.*

*Ki mindent
Megtesz értünk, a nő,
Dajkál, ápol,
És felnevel ő.*

*Hálánk szálljon
Lányra, anyára,
Ki a családot
Összetartja.*

*Szépséges nők,
Jó asszonyok,
Kívánunk boldog,
Víg nőnapot.*

Itt a nőnap, ki ne várná! Ahogyan Kéri János is írja a versében, a tavasz első ünnepe. S ilyenkor mindenki boldog: az is, aki adja, az is, aki kapja a nőnap ajándékot, virágot.

Az **öbectsei Zdravko Gložanski iskolában Horváth Regina** magyartanár és tanuló várnak rám: az ötödikes **Molnár Szabolcs, Horvát Tamás, Kalapos Karolina, Bata Nathaniel**, a hatodikos **Bakos Anita, Kamaszi Krisztina, Nacsá Natália, Major Kristóf**, a hetedikos **Tölgyesi Tímea, Német Tamás és Rigó Violetta**.

Szinte mindannyiuknak az a véleménye, jó, hogy van nőnap, s már nagyon is várják. Elmondják, hogy miért.

– Biztosan, boldog leszek – jelenti ki Kristóf –, mert föl fogom köszönteni anyut, a testvéreimet, a mamákat. Tavaly még nem leptem meg a szimpátiámat, de most azt hiszem, rózsát veszek neki.

– Az én szimpátiám Magyarországon él – mondja Tamás –, ezúttal nem köszöntöm föl, mert nagyon messze van. De anyukámnak, a tesómnak, a mamáknak virágot veszünk apukámmal.

– Szerintem jó, hogy van nőnap – véli Anita –, mert a rokonoktól, ismerősöktől ajándékot, virágot kapok. Az idén már a szimpátiám is biztos felköszönt.

– Én is ezen a nőnapon számítottok először ajándékra – magyarázza Krisztina –, mégpedig a szimpátiámtól. Anyut is meg szoktuk lepni. Apuval és a tesóimmal megvesszük az ajándékot, s mindannyian örülünk, mikor gratulálunk neki.

– Tavaly nagyon örültek a lányok – halljuk Szabolcstól –, mikor szünetben az asztalukra tettünk egy-egy szál rózsát. Megleptük őket. Az anyukáknak meg nádból készítettünk virágot.

– Az tényleg meglepi volt – vallja be Violetta –, mikor bejöttünk a szünetről, s ott állt

minden lány asztalán a virág. Az idén már én is szeretnék kapni a szimpátiámtól valamit. Remélem, meglep egy szál virággal. – Aputól, a tatától mindig szoktam kapni virágot. Anyunak, a mamáknak valami hasznos dolgot szoktam venni.

– Én is várom már nagyon a nőnapot – ismeri el Tímea –, remélem eszébe jutok a szimpátiámnak. Anyunak, a mamámnak én is vásárolok majd valamit. Jó, hogy van nőnap, minden lány várja már.

– Tavaly felköszöntöttük az oszít is – dicsekszik Natália. – Mi lányok egy-egy csokit kaptunk. A tanárnőknek, meg természetesen az oszinak is virággal kedveskedünk. Gondolom, nekem most jobb lesz, mint tavaly, mert úgy hiszem, az idén nekem is gratulál a szimpátiám.

– Apukámmal mi is meglepjük anyut – teszi hozzá Karolina –, emlékszem, tavaly is nagyon örült. Karateedzésre járok, ahol sok barátom van, remélem nem feledkeznek meg rólam.

– Óvodás lehettem – emlékezik vissza Netti –, amikor apukámmal virágot vettünk anyukámnak, a mamáknak, dédinek. Persze én vittem, s eltört a tulipán szára. Nagyon bántott, de azért a dédi így is nagyon megörült.

– A családban természetesen mi is virággal köszöntjük anyut, a mamát, ómamát – teszi hozzá Német Tamás –, de az osztály lányai sem maradnak ki. Összedobunk némi pénzt, és meglepjük őket valamivel.

Hívj vissza a szünetben!

Mobiltelefonok a tanterekben

A mobiltelefonok ma már életünk szer-
ves részét képezik, akár akarjuk, akár
nem. Ott lapul a zsebben, táskában,
vagy lóg a nyakunkban, és általában a legal-
kalmatlanabb pillanatban megcsörren vagy
érkezik egy üzenet. Ha éppen nem matekóra
van, ez nem jelent gondot, no de ha igen?!
Ilyenkor minden szem ránk tapad, a tanár-
nő pedig megrovó tekintettel néz ránk és meg-
kér, hogy kapcsoljuk ki a telefont, vagy éppen
elkobozza tőlünk az óra végéig. Másrészt
viszont teljesen természetes, hogy magunk-
kal hordjuk, és azt is el kell ismerni, időnként
nagyon is szükség van a telefonra. **A szabad-
kai Jovan Mikić iskola 6. c-s tanulói: Kollár
Petra, Müller Vanessza, Márton Sámuel,
Szilágyi Áron, Csanádi Árpád és Pásztor
Viktor** között is megoszlik a vélemény arról,
hogy kell-e mobiltelefon az iskolába.

Sami keveset használja a mobilját, azt is
főként telefonálásra, a barátokkal pedig üze-
neteket váltanak, ezért havonta 200 dinárnál
többet ritkán költ el a mobilra.

– A suliba nem szoktam elhozni, és szerin-
tem nem is ide való, kivéve akkor, ha valaki
messzebb lakik, például olyan esetben, ha
mondjuk rossz az idő és jól jönne, ha a szülők
eljönnének érte autóval.

Áron a másiktól képviseli: – Én az isko-
lába is magammal hordom, főként a szüleim
miatt, ha véletlenül hívnának, de a suliban
mindig lehakítva tartom a mobil. Üzeneteket
az osztálytársakkal, barátokkal váltok, telefo-
nálni pedig a szüleimmel szoktam. Havonta
350 dinárt el is költök rá. Apukám mondta,
hogy legyen nálam telefon, mert sohasem
lehet tudni, mikor lesz rá szükségem, és olyan-
kor ne a másét használjam, hanem legyen
sajátom.

– A mobil ellen vagyok, de néha valóban
szükség van telefonra – nyilatkozta Árpi. – Az
iskolában mindig leveszem a hangot, mert
szerintem itt nem kellene használni. Minden
hónapban kapok 500 dinárt a kártyámra,
de azt azért használom el, mert míg otthon
vagyok, sokat SMS-ezek másokkal, főleg hét-
végén. Anyukámat szoktam néha felhívni, és
ő sem keres gyakran, mert tudja, hogy órán
vagyok és csak zavarna.

– Én nem nagyon használom a mobiltele-
font, az iskolába se hordom magammal, bár
néha tényleg jól jön, ha baj van, vagy kell vala-
mi. De nem egészséges a sugárzás miatt. Nem
is költök rá sokat, csak nagy ritkán hívom fel a
szüleimet, inkább SMS-eket szoktam küldeni.
Néha fényképezőgépként ki tudom használni,
de például zenét már nem hallgatok rajta,
elsősorban telefonként használom – mondja
Viktor.

Sami, Áron, Vanessza, Csongor, Árpi, Viktor és Petra

Csongor viszont mobiltelefon-párti, sokat
használja és az iskolába is magával viszi, már
csak azért is, hogy megnézze, hány óra van.
Mivel a szülei gyakran keresik, ezért az órák
alatt lehakítva tartja. – Havonta 50 dinárt
kapok, meg néhány ingyen SMS-t, de mivel
azt nagyon gyorsan el is költöm, apukám
telefonjáról szoktam írni a barátaimnak, ők
pedig az én számomra írnak vissza. Szórako-
zásra is ki tudom használni, például felveszünk
videókat, és ha kicsit érdekesebb, feltöltjük az
internetre, de fényképezni is szoktam vele.

– Leginkább otthon használom, a suliban
viszont rezgő hívásjelzőre kapcsolom, és a
szünetben szoktam megnézni, érkezett-e üze-
net a testvéremtől vagy a barátnómtól. Több
az üzenetcsere, mint a telefonálás, de havonta
250 dinárt rá kell költeni. Ritkán hívnak, míg az
iskolában vagyok, hogy ne zavarjanak, de azért
jó, hogy van nálam telefon, amit időnként fény-
képezésre is ki tudok használni – meséli Petra.

– Én örülök neki, hogy van telefonom és
ki is használom – tudjuk meg Vanesszától.
– Az iskolába is hozom, és néha még órán is
előveszem, mivel a barátaim állandóan írnak
és párszor előfordult, hogy visszaválasoltam
nekik óra alatt. Van, hogy akár több száz üze-
netet is elküldök egy hónapban. A szüleim
szoktak felhívni, ha valami gond van, vagy
hogy szóljanak, nem érnek időben haza. Az
is megtörtént már, hogy nagy hasznát vettem
a mobilnak. Képeket, zenéket, filmeket is fel
szoktam tölteni, úgyhogy ezt a funkcióját is
kihasználom.

Bár az osztályban mindenkinek van mobil-
telefonja, és elsősorban a többfunkciós mo-
dellek népszerűek, azzal mindenki egyetért,
hogy nagyon drága telefont nem érdemes
megvenni, mert ellopthatják vagy leeshet,
esetleg tönkremegy, és nem is tudnák kihasz-
nálni, mert olyan funkciói vannak, amelyek
számukra feleslegesek.

Arról is beszélgettünk, hogy a tanárok
vajon mindig jó példát mutatnak-e, ha a te-
lefonokról van szó. Árpi visszaemlékezett arra
az esetre, amikor a tanítónőjük éppen arról
beszélt, hogy ne használják a mobilokat órán,
a következő pillanatban pedig az övé kezdett
csörögni.

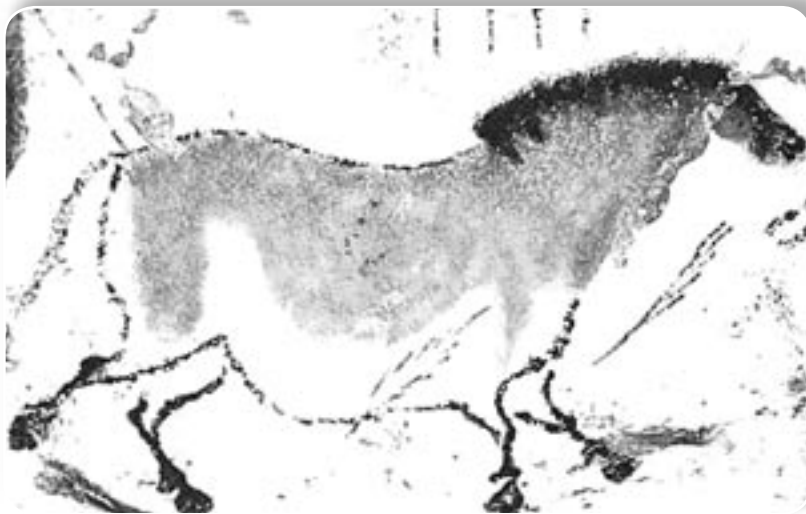
– Egyszer az egyik tanár nő rászólt valakire,
hogy óra közben ne mobilozzon, de nem
sokkal később elkezdett csörögni egy telefon,
mire mindenkiét kikapcsoltatta, és végül kide-
rült, hogy az övé csörög – meséli Áron. Sami
viszont ellenpéldaként egy másik történetet
oszt meg velünk:

– Én emlékszem egy olyan esetre is, hogy
a tanár nő előre bejelentette, hogy egy fontos
hívást vár, ezért megtörténhet, hogy éppen
óra közben fogják felhívni. Szerintem, így kel-
lene mindegyik tanárnak viselkednie...

Tegyük hozzá, hogy nemcsak a tanároktól,
hanem minden mobiltulajdonostól is
elvárhatjuk a figyelmességet, hiszen bizonyos
illemszabályokat a mobiltelefonok világában
is be kell tartani.

Kép és szöveg: Sztojánovity Lívია

Képzőművészeti barangolás

Őskor

Az emberi kultúra történetének első szakasza a történet előtti, prehisztórikus kor. Ebből a korszakból, mivel a földet benépesítő emberiség még sehol sem ismerkedett meg az írás tudományával, írásos emlékek nem maradtak ránk.

A „gondolkodó ember” – Homo sapiens – mintegy 40 ezer éve a paleolitikumban (ős-kőkorszak) jelent meg a földön.

Már ebből a korból maradtak ránk emlékek, amelyekből megállapíthatjuk, hogy az őskor emberét foglalkoztatták a vallással és a művészettel kapcsolatos érzések. A korszak elejéről származó ember- és állatalakok a természet és a formák tudatos megfigyeléséről tesznek tanúbizonyságot. Az állatszobrokat a vadászat sikerének elősegítéséhez, a nőalakokat a termékenységkultusz (tisztelet) mágiikus gyakorlásához használták (Willendorfi Vénusz).

A karcolás vagy vésés az „őskori grafika” sajátos formája: a körvonalakat alkalmazó rajzművészet őse. Az ember ábrázolótevékenységének legrégebb ismert emlékei az i. e. 15–13 ezer táján készült barlangfestmények (Spanyolország – Altamira, Franciaország – Lascaux), amelyeken főként állatábrázolásokat láthatunk. A zsírral kevert barna és vörös földfestékkel vagy korommal készített barlangfestményekkel a vadászat sikerét vélték biztosítani. A festmények többsége sötét helyen, tűz fényénél készült. Az ábrázolások több kéztől és különböző korokból származnak, sok esetben átfedik egymást.

Egyiptom

Az egyiptomi művészetet három nagy korszakra lehet osztani, ezeken belül megkülönböztethetünk egyes uralkodóházakat: az Óbirodalom (i. e. 2635–2155, III–VI. dinasztia), a Középbirodalmat (i. e. 2040–1785, XI–XII. dinasztia) átmeneti korok választják el az Újbirodalomtól (i. e. 1552–1070, XVIII–XX. dinasztia).

Az egyiptomi hitélet alappillére az uralkodó – akit Hórusz földi képviselőjének tartottak és ennek megfelelően sólyom alakjában ábrázolták – istenítése és halála utáni továbbélésének biztosítása volt. A fáraók ezért már életükben monumentális sír építményeket (masztaba – téglából, kőből épült lépcsőzetes piramis; piramis – a fáraó kősír építménye) emeltettek. Az első építész, Imhotep neve is fennmaradt. A legismertebb a szakkarai lépcsőzetes és a gízai piramisok.

A piramis csak egy része volt a sír épület-együttesnek, amelyhez egy halotti- és egy völgytemplom is tartozott, melynek bejáratát

kolosszusok vagy szfinxek őrizték. A mészkőből faragott 21 m magas, oroslántestű és emberfejű figura a nekropolisz (halotti város) őrzője volt. A templomok csarnokainak oszlopfőit (az oszlop felső, legdíszesebb része) pálmalevél-, lóbuszbimbó-mintázat díszítette, az oszlopok nádkötegekre vagy pálmafatörzsre emlékeztettek.

Az egyiptomi építőművészet jellegzetes motívuma az obeliszk (felfelé keskenyedő, csúcsban végződő kőoszlop), amely arra emlékeztet, hogy a Napisten teremtette a világot.

A szobrászat szorosan kapcsolódott a sír építéséhez. A szobrok az elhunyt idealizált képmásai voltak, a halott lelkének adtak „szállást”. A magas rangú személyiségek nevét és rangját mindig bevették a szobor talapatzába. A női szobrokat sárgára, a férfiakét rendszerint barnára festették. A leghíresebb egyiptomi szobrok Nofertiti, a fáraó feleségének festett mészkőből készült képmása és a magas rangot betöltő írnek-testtartásban ülő írnek mészkőszobra.

(Folytatjuk)

Tábortűz

A fáraók átka(?)

Howard Carter angol régész évekig kutatott az egyiptomi királysírok után. Amikor is végre 1922-ben megtalálták Tutanhamon sírját, egyes hiedelmek szerint a feltárt a sírkamrából útra kelt egy átok is, amellyel a papok a király nyugalmát akarták megvédeni.

Már aznap kezdődött. Amikor a csapat utolsó tagja is visszamászott a felszínre, homokvihar támadt, majd egy sólyom tűnt fel a láthatáron, és nyugat irányába tovarepült. A sólyom a királyi család szimbóluma, a nyugati irány pedig a halottak birodalmát jelzi. Az expedíció vezetője, Lord Carnavon egy évvel a felfedezés után behalt egy szúnyogcsípésbe, ami elfertőződött az arca bal oldalán. Tutanhamon múmiáján az or-

vosok egy furcsa anyagjegyet fedeztek fel – az arca bal oldalán!

Azon az éjszakán, amelyen Lord Carnavon meghalt Kairóban, az átok jeleként áramszünet miatt sötétség borult az egész városra. A következő hónapokban többen meghaltak, akik meglátogatták a sírokat. Köztük az egyik egyiptomi herceg, aki a fáraókig vissza tudta vezetni családfáját. Egy londoni szállodában öngyilkosságot követett el.

Howard Carter nevenséges meséknek nevezte az átokról szóló beszámolókat. Ő maga 1939-ben természetes halállal halt meg, márpedig őt, mint a sírba elsőként behatolót az átoknak sújtania kellett volna.

Anyanyelvünk nemzetközi napján

A mint már hírül adtuk, február 21-én volt anyanyelvünk nemzetközi napja. Óbecsén, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör és Népkönyvtár közösen szervezte meg a műsort, ahol megünnepeztük ezt a napot.

Tudni kell, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének Oktatási, Tudományos és Kulturális szervezete, az UNESCO figyelt fel elsőnek az anyanyelv fontos szerepére az emberiség életében. Így 1999-ben február 21-ét az anyanyelv nemzetközi napjává nyilvánította. A világon mintegy 7000 nyelvet beszélnek, erős az asszimiláció, sajnos a kisebbségek lassan elvesznek, hiszen némely nyelvet már csak 1000-en beszélnek.

A magyar nyelvet 10 milliónál is többen tekintik anyanyelvüknek.

Kinka Erzsébet, a Népkönyvtár igazgatója köszöntötte a nagyszámú közönséget, szeretettel beszélt anyanyelvünkről: – Az anyanyelv erőforrás. Birtoklása egye-

dülállóan nagy élmény, kivételes lehetőség, az élet ragyogó ajándéka, örökség, jog és kötelesség. Erre figyelmeztet bennünket Kölcsey is: „Tiszteld s tanuld más népek nyelvét is, de sohase feledd: miképpen idegen nyelveket tanulni szép, a hazait művelni kötelesség!”

Erre figyelmeztetett a szavalókórus előadásában elhangzott, az anyanyelvünkről szóló sok szép vers is. Hallhattuk Juhász Gyula, Urbán János, Füst Milán, Kosztolányi Dezső, Illyés Gyula... anyanyelvünk szépségéről, megóvásáról szóló költeményeit. Többek között a következőt is: „Oh, jól vigyázz, mert anyád nyelvét bízták rád a századok. / S azt meg kell védened!”

Felemelő volt hallgatni a Küküllő menti népdalokat is, melyeket a **Kiscimbora** énekegyüttes énekelt. Fölépelt az **A Prima vista** együttes is, Kányádi Sándor és Tari István megzenésített verseit adta elő.

Kiosztották az Anyámnak anyja adott ízes ígét című irodalmi pályázat legjobbainak a díjakat. A legsikerültebb fogalmazásáért: **Jablonszki Ágota, Gallusz Csilla, Kovács Kálmán, Csernyák Huba, Nagy-Pál Anita** és **Tumbász Norbert** kapott könyvjutalmat.

A péterrévei **Sterbik László** és **Molnár Róbert** hegedűkettős magyar népdalokat, s Brams Magyar táncát adta elő.

Ezután **Kéringer Karina, Rókus Zoltán, Péter Diana, Karácsonyi Gabriella** anyanyelvünkről szóló szavatai tették színesebbé az estet.

Műsorzáró gondolatként az igazgatónő Kosztolányit idézte: „Az a tény, hogy anyanyelvem magyar és magyarul beszélnek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható. Nem külsőséges valami, mint a kabátom, még olyan sem, mint a testem. Fontosabb annál is, hogy magas vagyok-e, vagy alacsony, erős-e vagy gyöngye. Mélyen bennem van, a vérem csöppjeiben, idegeim dúcában, metafizikai rejtélyként. Ebben az egyedülálló életben csak így nyilatkozhatom meg igazán. Naponta sokszor gondolok erre. Épp annyiszor, mint arra, hogy születtem, élek és meghalok.”

Méltóképpen emlékeztünk meg anyanyelvünkről, **Ricz Róbert**nek, a szavalókórus, **Korcsik Anikónak** és **Cseszák Balázsnak**, a Kiscimbora népdalkórus vezetőjének, valamint Kinka Erzsébetnek, a Népkönyvtár igazgatójának köszönhetően.

Konc Erzsébet
Ricz Róbert fotói

A honfoglalás kora (1.)

Részben józan előrelátásból, részben kényszer hatására 895-ben a magyarok új szállásterületre költözött, a Kárpátok övezte medencébe. Történelmi távlatokban mérve ők is a többi nyugatra sodródott, keleti eredetű nomád nép (szarmaták, hunok, avarok) évszázadokkal korábban kitaposott útiösvényét járták. Nem sejtették, hogy ez a szállásváltás lesz népük történelmében az utolsó, s ez az új szálláshely majd végleges hazájukká válik. Ki gondolhatta volna ekkor, hogy néhány emberöltővel később akkori adáz ellenségük maradványait, a keletről menekülő besenyőket majd ők fogadják be, csakúgy, mint a keletről előbb ugyancsak ellenségként feltűnő kunokat?

A honszerzést követő évszázadot – a X. századot – nevezzük a honfoglalás korának. Azt az időszakot tehát, amikor őseink még nagyjából megőrizték keletről hozott, ősi hagyományait, hitvilágukat és színpompás művészetüket. E korszak forrásait főképpen az egykori sírokból és településekről származó régészeti leletanyag alkotja.

Néhány történetíró még ma is azt emlegeti, hogy e században a magyarok nyilaitól rettegő Európa tartotta el őseinket, akik zsákmánnyal megrakottan tértek haza a pusztító hadjáratokról. Nem figyeltek fel arra, hogy ez időben a társadalomban és a gazdaságban mélyre ható változások mentek végbe: sűrű faluhálózat jött létre, amelynek lakossága szolgáltatásaival tartotta el urait, s egyben a jövőendő záloga is volt.

A magyar honfoglalás megítélésben mindmáig nem alakult ki teljesen egységes álláspont sem a kutatók körében, sem a közvéleményben. A millennium idején (1896) a magyar közvélemény Anonymus mesés gesztájának hitt, amely Árpád hadainak dicsőséges bevonulását, majd fényes győzelmekkel szegélyezett útú honszerzését meséli el. Ezt a felfogást tükrözi a híres Feszty-körkép is. A másik tábor Konstantin elbeszélésének adott hitelt, amely szerint a magyarokat a besenyők üzték ki Etelközből. Íme, a császár szavai:

Sast mintázó övveret egy honfoglalás kori temetőből. A sasnak (török nevén: turulnak) fontos szerepe volt az ősi magyar hitvilágban. A hagyomány szerint az Árpád nemzetség ősapja, Álmos egy turulmadár és Emese nászából jött világra

„Néhány év múlva a besenyők rátörtek a türkökre, és fejedelmükkel, Árpáddal együtt elűzték őket. A türkök [= magyarok] tehát megfutamodván, földet kerestek, ahol megtelepedhetnének, s jövén, ők meg elűzték Nagy Moravia lakóit, s megszállták azok földjét, amelyen a türkök most is mindmáig laknak. És attól fogva a türkök nem vették fel a harcot a besenyőkkel.”

Más helyütt írja le ugyanezt az eseményt: „Miatán Simeon [bolgár uralkodó] újból kibékült a rómaiak császárával, és bátorságban érezte magát, a besenyőkhöz küldött, és megegyezett velük, hogy leverik és megsemmisítik a türköket. És amikor a türkök hadjáratra mentek, a besenyők Simeonnal a türkök ellen jöttek, családjaikat teljesen megsemmisítették, és a földjük őrzésére hátrahagyott türköket gonoszul kiűzték onnan.

Miatán pedig a türkök visszatértek, és földjüket ilyen pusztán és feldúlva találták, letelepedtek arra földre, melyen ma is laknak, s amelyet, mint mondtunk, a folyók fenti elnevezése szerint neveznek. Azt a helyet pedig, amelyen a türkök korábban voltak, az ott keresztülmenő folyó nevével Etelnek és Küzünek nevezik, s mostanában a besenyők lakják.” (Moravcsik Gyula fordítása)

Illés Gyula nagyszerű Árpád c. versében szintén a katasztrófa sokkjában élő, házanépét veszített férfit vonultat fel Árpád hadában, s állít méltó emléket a fejedelem nagyságának:

Alig volt nő. Alig egy csacsogó száj
A bosszúállás nem kegyelmezett.
Vének se voltak. Minden elveszett,
mi összetartott: bíró, jós, pap, oltár.

Egy csapat özvegy férfi s egy sereg
árva siheder, ez volt a magyarság?
Ez asszonyát siratta, ez az anyját.
Így érték el a legfelső hegyet.

„Akárhogyan is – még most sem beszélt –
szabadok leszünk” – ez suhant talán a
szívébe inkább, mintsem az agyába,
miközben megsarkantyúzta a mént

s a menetből egy sziklára kiállva
jelt adott: gyorsan! S nézte vizsla szemmel,
mint juhász, aki minden ürüt ösmer,
hogy tódul népe át Európába.

Március 6.

Ma Leonóra, Inez, Ágnes, Elvira napja van.

Leonóra

Az Eleonóra önállósult rövidülése, amely az arab Ellinor névből származik. Jelentése: Isten az én világosságom. Spanyol köztétellel került Franciaországon át Angliába, később onnan terjedt el egész Európában.

Elvira

Vitás eredetű név. Lehet a nyugati gót eredetű Alwara név spanyol formája, ennek a jelentése: mindent megőrző vagy akit az ereklje megvéd. Lehet arab eredetű, ez esetben jelentése fenséges, fennkölt, hercegnő.

1853 (155 éve történt)

Velenicében, a Teatro La Fenicében bemutatott Giuseppe Verdi Traviata című háromfelvonásos operáját.

1899 (109 éve történt)

Felix Hoffmann szabadalmaztatta az aszpirint.

Március 7.

Ma Tamás, Tomaj napja van.

Tamás

A héber eredetű bibliai név, a Teomo névből származik. Jelentése iker. A görögök Thomasz formában vették át, jelentése csodálatos.

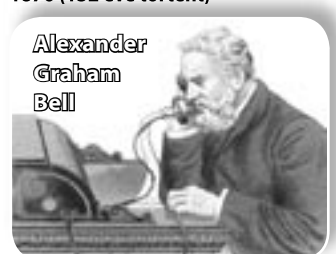
Tomaj

Magyar, török eredetű név, jelentése hallgatag, mogorva.

1530 (478 éve történt)

A Pápa visszautasította, hogy felbontsa VIII. Henrik angol király házasságát. VIII. Henrik ezután jelentette ki, hogy többé nem a Pápa, hanem ő az angol egyház feje, ezzel megalapította az anglikán egyházat.

1876 (132 éve történt)

Alexander Graham Bell

Alexander Graham Bell szabadalmat kapott a telefonra

1946 (62 éve történt)

Megszületett Koncz Zsuzsa énekesnő.

Március 8.

Ma Zoltán, Beáta, János, Apollónia, Filemon napja van.

Zoltán

Régi magyar személynév. Az otörök sultan, sultan szóból származik, eredetileg sz-szel ejtették. Jelentése: uralkodó, fejedelem. (A szultán szó is összefügg ezzel, a török császárokat azonban csak a 15. századtól nevezték így.) Zoltán, illetve Zolta volt a neve Árpád fejedelem ötödik fiának, aki nem volt uralkodó, csak herceg, fia, Taksony fejedelem révén azonban mégis az Árpád-házi királyok egyik ősapja lett. (Taksony unokája Vajk, azaz István király, dédunokája I. Endre és I. Béla.) A Zoltán név ezután a 14. századig még előfordult, bár ritka volt, majd a 19. század elején újították föl.

Beáta

Latin eredetű név, Szűz Mária Boldogságos melléknevéből származik. Jelentése boldog.

Apollónia

Görög-latin eredetű, az Apolloniusz férfinév női párja. Jelentése Apollónak szentelt.

1911 (97 éve történt)

Nemzetközi nőnap, annak emlékére, hogy 1857. március 8-án New Yorkban 40 ezer textil- és konfekcióipari munkásnő sztrájkolt a béregyenlőségért és a munkaidő csökkentéséért.

1897 (111 éve történt)

Üzbégben megszületett Tihanyi Kálmán fizikus, a katódsugaras képbontó, vagyis a televízió magyar feltalálója.

1921 (87 éve történt)

Megszületett Romhányi József, „a rímhányó Romhányi”, író, költő. Szövegkönyveket írt, operettek, kabaréműsorok és rajzfilmek kedvelt versszerzője volt. Amikor az amerikai Kórkorszaki szakirajzfilmsorozathoz fordítás helyett az eredetnél sokkal jobb szöveget írt, a Warner Bros. megvásárolta Romhányi szövegét, lefordította és a továbbiakban az ő szövegével forgalmazta a sorozatot.

1983 (25 éve történt)

Az IBM kiadta a PC DOS 2.0-s verzióját.

Március 9.

Ma Franciska, Fanni, Elvira, Gergely, György, Katalin, Rebeka, Metód napja van.

Franciska

A latin Franciscus (magyarul: Ferenc) férfinév női párja. Jelentése: Francia

Fanni

A Franciska és a Stefánia becézőjéből önállósult név. Más magyarázat szerint görög, szláv, német eredetű, jelentése virágkoszorú.

Rebeka

Héber eredetű bibliai név. Jelentésére vonatkozóan több feltevés ismeretes, legvalószínűbb értelmezés szerint üsző, más megfigyelési kísérletek szerint, megköltöző, megigéző, megbabonázó vagy jól táplált.

1892 (116 éve történt)

Adán megszületett Rákosi Mátyás (eredeti nevén: Rosenfeld) kommunista diktátor, a „bölcs vezér”, aki 1952-53-ban – pártfőtitkársága mellett – a minisztertanács elnöke volt. Többek között az ő elnyomó rendszerének folyamodványa volt 56-os magyar forradalom.

1842 (166 éve történt)

Bemutatták a milánói Scalában Giuseppe Verdi Nabucco című négyfelvonásos operáját, majd 51 év múlva, 1893-ban szintén ezen a napon, ugyanitt mutatták be a Falstaff című háromfelvonásos vígoperáját.

1959 (49 éve történt)

Bemutatták Barbie-t, a népszerű játék babát. Több mint 800 millió darabot adtak el belőle.

1964 (44 éve történt)

Párizsban megszületett Juliette Binoche francia színésznő (A Pont-Neuf szerelmesi, Három szín: kék, az angol beteg, Csokoládé, Félix és Rose).

Március 10.

Ma Ildikó, Teofil, Kamilla, Gusztáv, Kolos, Ede, Anasztázia, Emil, Melitta, Valér, Emilián, Kandida, Anasztáz, Nyeste napja van.

Ildikó

Germán eredetű magyar név, jelentése harcos. Attila hun király második felesége, a germán mondákból is ismert Krimhilda

(Kriemhilda, Kriemhilde, Kriemhild) nevének rövidülése a Hilda, Ilda, s ennek már a latin nyelvű forrásokban előforduló alakváltozata az Ildico. Csak a magyarban vált használatos női névvé, Arany János hun tárgyú eposza, a Buda halála nyomán.

Gusztáv

A skandináv eredetű német Gustav névből származik, jelentése harc, támasz. Ösvéd jelentése a gótok támasza, vagyis Gotstav.

Emil

Latin eredetű név, jelentése versengő, vetélkedő.

Melitta

Görög eredetű név, jelentése méh, szorgalmas.

37 (1971 éve történt)

78 éves korában meghalt Tiberius Claudius Nero római császár (14-37).

1916 (92 éve történt)

Teleki Sámuel

Meghalt Gróf Teleki Sámuel világutazó, az egyik legnagyobb magyar Afrika-kutató. 1881-ben országgyűlési képviselőként ismerkedett meg Rudolf trónörökösével, és a közös vadászatok során kezdett kibontakozni egy afrikai expedíció terve. Egzotikus vadászat és a Kilimandzsáró megmászása volt a cél, de végül a szinte teljesen ismeretlen Kelet-Afrika feltérképezése is szóba jött. A fehér ember nem járt vidékekre Teleki 1886 őszén indult el. A következő évben a Kilimandzsárót és a Kenya-hegyet is megmászta, majd eljutott a Baringo-tóig. Onnan továbbhaladva két újabb tavat fedezett fel a következő tavasszal, melyeket Rudolf- és Stefánia-tónak nevezett el. Úti-társa, Höhnél Lajos pedig a Teleki-vulkán nevet adta a Rudolf-tó közelében lévő tűzhányónak. Teleki 1894-ben a Magyar Tudományos Akadémia tagja lett, és 71 éves korában, 1916-ban halt meg.

1973 (35 éve történt)

Csaszlovákiában megszületett Eva Herzigova topmodel (Guess Jeans, Wonderbra).

Március 11.

Ma Szilárd, Aladár, Tímea, Konstantin, Ulrik, Terézia napja van

Szilárd

Magyar nyelvújítási alkotás a Konstantin magyarítására, amely a latin constans szóból ered, a jelentése: állhatatos, szilárd.

Ulrik

A német eredetű Ulrich névből származik. Jelentése öröklött birtokán uralkodó.

1955 (53 éve történt)

Elhunyt Sir Alexander Fleming skót származású orvos és bakteriológus. 1945-ben fiziológiai/orvostudományi Nobel-díjat kapott Chaimnel és Floreyval megosztva „a penicillin feltalálásáért, valamint annak felfedezéséért, hogy az számos fertőző betegség hatásos gyógyszere”.

Szeles Mónika

1991 (17 éve történt)

Szeles Mónika lett az első számú teniszezőnő a világon, ezzel befejeződtött Steffi Graf 186 hétig tartó világlégősége.

1899 (109 éve történt)

Meghalt Than Mór festőművész, a magyar történeti festészet jelentős képviselője. Öbécsein született, tanulmányait a bécsi Akadémián kezdte, majd Rómában és Párizsban folytatta. Történeti képeinek zömét a hatvanas években alkotta. Ez időtől kezdve a falfestészet területén is kiemelkedő műveket alkotott, pl.: a pesti Vigadóban lévő Attila lakomája című műve.

Március 12.

Ma Gergely, György, Miksa napja van

Miksa

A Miklós régi magyar becézőjéből önállósult, lehet a Mihál névnek a becézője is. Később, eredetétől függetlenül a Maximilián magyarítására használták.

604 (1404 éve történt)

Nagy Szent Gergely ünnepe. A tudósok, tanárok, tanulók, iskolák, valamint a zene védőszentje, s az ő nevére utalnak a gregorián énekek. Járványok idején ma is az ő közbenjárásáért fohászkodnak. Az 540-604. között élt római katolikus egyházatya felvette a máig használatos servus servorum Dei (Isten szolgáinak szolgája) címet. Egy személyben őt tartják az utolsó ókori, illetve az első középkori pápának. Gergelyjárásnak is nevezik ezt a napot. Ilyenkor a diákok házról házra járva jelmezesen vonultak fel, adományokat gyűjtöttek az iskolának és új diákokat toboroztak.

1852 (156 éve történt)

Megjelent Harriet Beecher Stowe amerikai író nő regénye, a Tamás bátya kunyhója, avagy a négernek élete Észak-Amerikai rab-szolgatartó államaiban és bestseller lett.

1894 (114 éve történt)

Eladták az első üveg Coca-Cola üdítőitalt.

1946 (62 éve történt)

Megszületett Liza Minnelli amerikai színésznő, Judy Garland filmszínésznő és Vincent Minnelli producer leánya (Kabaré).

A teve

A teve a sivatag hajója. Ebből következik, hogy a sivatag a teve tengere, sőt, hogy a hajó a tenger tevéje.

A teve igen egyszerűen és olcsón táplálkozik, beéri bogáncskóróval is – sok finnyás ember példát vehetne tőle.

A tevét az arabok teherhordásra használják. Különböző nagyságú terheket raknak rá, persze, ő leginkább szereti az egészen kicsi terheket. Teher nélküli teve valószínűleg nincs is, mert a teve – a tudósok véleménye szerint – már teherrel és a hátán egy kis arab gyerekekkel jön a világra, s amint nő, vele együtt nő néhány dekányi terhe több mázsássá, valamint a kis arab csemete felnőtt szakállas-bajuszos tevelovassá. Az állatkertekben ugyan látni csupasz tevéket is, ezekről a tehert és az arabot leamputálták.

A teve teherbíró képességén felül még azért is alkalmas arra, hogy a sivatag hajója legyen, mert igen gyorsan jár. Persze több teve is csak olyan gyorsan jár, mint egy – ezért mozgástani szempontból érthetetlen, hogy a sivatagi kereskedők miért alakulnak karavánná.

Mindazonáltal angol bőrkároszékben sokkal kényelmesebb ülni, mint teveháton. Egypúpú tevéen ülni úgy, hogy az ember a púpnak a csúcsán ül, nem is jó, az ember könnyen elvesztheti az egyensúlyát, különösen, ha részeg.

Van egypúpú és van kétpúpú teve, de mivel a fák nem nőnek az égig, ezért három-, négy-, öt-, hat- és többpúpú teve már nincsen. Az a teve, amelyiknek nincs púpjá, nyomorék, ezt a társai éppúgy csúfolják, mint az emberek a púpos embert.

A teve szőrét nyírják és szövetet készítenek belőle, a szövetből ruhát, a ruhát az arab felölti, s mivel az arabot a teve hordja, tehát a teve a saját lenyírt szőrét újból hordja, szóval, mindent a teve hord, ő az igazi teherhordó.

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz

Apaállatok anyaszerepben

Az utódokról való gondoskodás, az új nemzedék felnevelése az állatvilágban elsősorban a nőstények feladata. De nem kizárólag csak az övék. Az állatok közt akadnak olyan hímek is, akik anyai módon nevelik kicsinyeiket.

A halak többsége iváskor több millió ikrát rak le és azokat magára hagyja, nem gondoskodik róluk. Van azonban néhány olyan faj is, amely kevés ikrát rak le és gondozza, védi őket. A csikóhalak családjába tartozó **túhalak** nőstényei például iváskor a hím állatok bőrének erszényszerű képződményébe, az úgynevezett költőtáskába rakják le petéiket. A hím állatok tekergő mozdulatokkal szépen elrendezik a petéket, majd a költőtáska két széle összeforr. A költőtáska véregekben gazdag fala jellegzetesen redőzött, így minden pete egy-egy gazdagon beerezett üregcskében helyezkedik el, és két hónap múlva páratlan jelenség következik be: a hím állat apró halakat „hoz a világra”.

A **dajkabéka** onnan kapta a nevét, hogy a hím állat a lába köré tekert nyálkaszínórban gondozza a petéket. Nappal

nyirkos helyen rejtőzködik, éjjel táplálék után indul és ilyenkor petéit vízbe mártja, illetve meglocsolja. Három hét múlva az apaállat egy tocsát keres és belerakja a lábán hurcolt petecsomót. A felszakadó peteburkokból azon nyomban kiszabadulnak az apró békaporontyok.

A madarak esetében is gyakran segítenek a hímek a költésben és a madárfajok 6 százalékánál egyedül látják el a költés feladatait. Így például a **nandu**, az **emu**, a **strucc** és a **császárpingvin** hímje egyedül költ. Érthető ez, hiszen a nőstény pingvin annyira kimerül a tojás lerakásától, hogy képtelen lenne közvetlenül ezután elviselni a költéssel együttjáró hetekig tartó koplalást. A pingvineknél így a bőséges zsírtartalékkal rendelkező hím végzi a költést, lábaira helyezve a tojást, majd hasának redőjével betakarva azt.

A főemlősök közül a hím **selyemmajom** rendelkezik „anyai” ösztönökkel. Megszületése után birtokba veszi ivadékát és a melléhez szorítva őrzi őt. Csak a szoptatás idejére engedi át az anyának. A majomkölyök apja hátán ismeri meg az erdő életét

és tőle tanulja meg a táplálékkeresés módjait is.

P. Á.

Szajkó

Érdekes madárra figyeltem föl nemrég házunk közelében, a Fruška gora lankáin. Szép, színes, érdekes hangú, közepes termetű madár, melyről agronómus szomszédom azt állítja: borzalmas kártevő, irtani kell tűzzel-vassal. Nyomatéku elő is kapta puskáját, s mielőtt lebeszélhettem volna, rálőtt a közeli fán pihenő madárra. Szerencsére rossz lövész, így a szajkó (*Garrulus glandarius*; mátyásmadár, szerbül: kreja) ezúttal megúsztta. De miféle madár is ez? Több forrásban is utánanézttem, a legszebb és leg tartalmasabb leírást Alfred Brehm adta *Az állatok világa* c. főművében:

A szajkó ismertetőjegyei: rövid, erős és tompa csőr, amely ormóján kevésbé hajlott és gyenge kampójú; a láb elég hosszú, középhosszú ujjakkal, melyek élesen hajlott, hegyes karmokkal fegyverezettek. A szárny rövid, erősen kerekített, a 10 evező közül az ötödik a hatodikkal együtt alkotja a szárny hegyét; a fark mérsékeltlen hosszú, gyengén kerekített; tollazata igen dús, lágy, foszlott, fején keskeny és bóbítaszerűen meghosszabbodott. Uralkodó színe szép, fölül sötét, alul világos rótesbarna; a bóbíta tollai fehérek, közepükön lándzsa alakú, fekete, kékesen határolt foltrajzokkal, de vannak olyan példányok is, amelyek feje teteje majdnem teljesen fekete vagy erősen vörösbarnás futtatású. A kantár sárgásfehér, sötétebb hosszanti sávval, a torok tollai fehéresek, a farcsík és far tollai fehérek; mindkét oldalon lévő széles és hosszú szakállsávja, valamint vállvezői bársonyfeketék, elsőrendű evezői barnásfeketék, kívül szürkésfehéren szegve, a másodrendű evezők tőfelükön fehérek, miáltal fehér szárnytűkröt alkotnak, a tő közelében kékes színűek, végső felük bársonyfeke. A felső szárnyfedő tollak belül feketék, kívül égszínkékek, fehér és feketekék harántcsíkolattal, miáltal pompás pajzs keletkezik; a farktollak feketék, tőfelükön többé-kevésbé világosan látható kék harántsávval. A szem gyöngyszínű, a csőr fekete, a láb barnás húsvörös.

A szajkó, Európa legészakibb részeinek kivételével, Skandináviában a sarkkörig, Oroszországban a 63. fokig, ennek a földrésznek minden erdőségében előfordul. Nyugtalan, élénk, ravasz, sőt rendkívül agyafúrt madár, amelynek viselkedése sok gyönyörűséget, de sok bosszúságot is okoz.

A szajkó valóban kiváló utánzóképesége szerfölött mulattató; „gúnymadaraink” között kétségtelenül ő a legtehetségesebbek és legszórakoztatóbbak egyike. Természetes hangjai mellett még minden más hangot és zajt elsajátít, amiket csak hallhat a területén. Az ölyv „miau” kiáltását a csalódásig utánozza és oly rendszeresen, hogy nem tudjuk eldönteni, vajon ez a saját hangja-e vagy pedig utánzat.

A szajkó a szó legtagabb értelmében mindenevő és a legviszszatasztóbb fészekromboló, melyet erdeinkben találhatunk. Az egértől vagy fiatal madárkától kezdve a legkisebb rovarig semmi élőlény sincs tőle biztonságban, és éppoly kevésbé veti meg a tojást, gyümölcsöt, bogyót és hasonlót. Ősszel gyakran heteken át tölgyakk, bükkmakk és mogoró a fő tápláléka.

Lenz a keresztes vipera fő pusztítójának tartja, és behatóan leírja, hogy a fiatal keresztes viperának, amikor csak szert tehet rájuk, habozás nélkül széthasítja a fejét, és azután nagy élvezettel megeszi őket. Sőt: a felnőtt példányokat is legyőzi anélkül, hogy kitenné magát a mérgefognak, mert a mérges hüllő fejét csőrívágásaival oly biztosan támadja meg, hogy a vipera csakhamar elveszti az eszméletét, és ekkor néhány gyors egymásutánban következő vágással pár perc alatt megöli. Vérszomja azonban, sajnos, nemcsak a mérges kígyóknak szól, hanem még sokkal nagyobb mértékben némely hasznos kis madárnak; nagyjára és kicsinyére egyaránt veszedelmes.

A szajkó leggonoszabb ellenségének bizonyára a héja s ez után a karvaly tekinthető. Az első könnyen legyőzi, az utóbbi csak hosszú küzdelem után. Ha magánosan álló tölgyfákra rendez kirándulásokat, akkor alkalmilag a vándorsólyom is prédául ejti. Éjjel az uhu és talán a macskabagoly is veszélyezteti; fészket a nyuszt fosztogatja. Egyéb veszélyes ellensége nincs is neki. Így aztán, sajnos, megvan minden alkalom arra, hogy állandóan szaporodjék. Fogása a véletlen dolga. Egyik-másik szajkó a madarásztanya vagy a rigóhurkok bogyóin tartózkodik és ilyenkor elevenen kerülhet az ember kezébe; a fogságban láthatók legtöbbször azonban fiatalon szedték ki a fészekből. Az öregben befogottak kevés örömet nyújtanak, mert ritkán szelídülnek meg; a fiatalon felneveltek azonban gazdájuknak sok gyönyörűséget szereznek. A szajkó is olykor megtanul néhány szót, sőt gyakrabban rövid dallamokat is elfütyülget.

Nálunk a szajkó – cserszajkó, mátyás, mátyásmadár, matyimadár, zajgó – szintén a gyakori közönséges madarak közé tartozik, amely mindenütt előfordul, ahol erdőket, ligeteket talál. Veszedelmes fészekpusztító, a legkártékonyabb madarak közé tartozik, s mint ilyen, természetesen nem is védett madár. De: mint a legtöbb madár, úgy a szajkó se kizárólagosan káros. Loos Kurt kiváló erdészeti szakértő említi, hogy egyetlen szajkó gyomrában 2000 búcsújáró (egy fajta erdőpusztító lepke) petét talált oly időben, amikor azokat már nem a lepkével együtt ehetta meg, hanem úgy szedte. Egyébként a makkültetéssel (elrejt, aztán később nem találja meg!) sok hasznos hajt, úgyszintén rovarok pusztításával is, de viszont a madárvédelmi telepek közelében alig lehet megtűrni. Másrészt viszont oly szép madár – amely kalitkában tartva a legmulatságosabbak közé tartozik –, hogy nem szívesen soroljuk a mindenáron pusztítandó madarak közé. Alkalmi kártételeit meg lehet torolni, de különösebb ok nélkül kár pusztítani.

RÜGYFAKADÁS

Az első keresetem

A nagymamám már elég idős asszony, ennek ellenére aktívan részt vesz a nyugdíjas asszonykórus munkájában. Ezért sokat utazik.

Egy alkalommal történt a következő eset. A nagyiék Magyarországra, Kaszaperra utaztak fellépni. Elhatároztam, amíg távol van a kórusral, meglepem a nagymamát. Reggel korán keltem, az elkészített tésztát becsomagoltam, és kivittem a piacra árulni. A kofák nagyon meglepődtek, amikor a mama helyett én álltam az asztal mögé. Sikeresen eladtam mindent, habár eleinte a visszajáró pénzzel egy kis gondom volt. Végül üres kosárral, de tele pénztárcával értem haza. Ebéd után úgy gondoltam, még egy meglepetést szerzek a nagymamámnak. Rendbe raktam a lakást. Kihúztam a fekhelyet és a fotelokat, felporszívóztam, letörölgettem, még az ablakokat is megpucoltam. Igaz, itt-ott maszatos maradt. Jól kifáradtam, mégis boldog voltam, mert tudtam, hogy örömet szerzek a nagymamámnak. Másnap, mikor hazaért, nem akart hinni a szemének a rend láttán. Akkor ámult csak el igazán, amikor a piaci kosarat az asztalra tettem. Azt mondta, hogy aki ennyit dolgozik, az fizetést is érdemel. A megkeresett pénzt megfizette, és elébem tette.

– Ezért megdolgoztál, ez az első fizetésed.

Boldogan tettem el a pénzt, és este lefekvés után sokáig terveztem, mit is vegyek rajta. Végül úgy döntöttem, odaadom a szüleimnek, hogy ezzel is segítsem az álmom valóra válását, mert egy lovat szeretnék, és az bizony nem olcsó.

Azóta már többször kaptam a munkámért pénzt, amit igazán értékelni tudok, mert én dolgoztam meg érte. A munkával keresett pénz értékesebb számomra, mint a kapott.

Mihalicska Réka, 7. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Egyperces novellák

Válság

A zentai Kató néni rettenetes gondok gyötrik. Ha nem kap sárgarépát a piacon, nem csinálhat gombapaprikást, és le kell mondania a találkozót az Antarktisz elnökével. Szerencsétlenségére vakbélgyulladás is kapott az előző napi mákos gubától, és kórházi kezelésre szorult. Lemondta a találkozót, de az elnök nem haragudott, sőt egy saját készítésű csokitortát küldött ajándékba Kató néninek.

Kelemen Renáta, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A misztikus szánkó

Tegnap este Palics környékén benzinnel működő szánkót láttak száguldozni. Egy arra sétáló öregasszony szerint a szánkó fél méterrel a föld felett szállt. Este ugyanezt a szánkót látták tilosban parkolni. A rendőrség nyomozást indított az ügyben.

Rozsnyik Ervin, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Ugatja a fordítást

Akinek kutyája van, pontosan érti kedvence „beszédét”.

Japán kutatók gondoltak arra is, hogy a témában kezdők és a kutyások szomszédai is tisztában legyenek a négylábúak mondanivalójával. Ezért kifejlesztettek egy olyan szerkentyűt, amely a kutyaugatást értelmezi az emberek számára. A gép az ugatás alapján felismeri a kutyák hangulatát, és jelzi a gazdinak, hogy kedvence éppen szomorú vagy boldog-e.

Mivel a szerkezet a „kutyabeszéd” szó szerinti fordítására nem képes, ezért ezt az örömet meghagyja a gazdáknak.

Süli Andor, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Egy történet

Egy alkalommal elmentem horgászni a közeli tóhoz. A tavat nádas vette körül. Leültem a partra. Nagy erővel vágtam be az úszót a tóba. Rövid időn belül egy nagy hal akadt a horgomra. A hal megígérte, hogy teljesíti három kívánságomat, ha visszadobom a tóba. Visszahajítottam, majd vártam, de semmi sem történt.

Újra visszadobtam az úszót a vízbe, majd rövid időn belül egy kisebb hal akadt a horgomra. Ez a hal is könyörgött, hogy engedjem vissza a tóba, és akkor teljesíti három kívánságomat.

Mit gondolnak ezek a halak, hányszor csaphatnak be engem?

Gulyás Róbert, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Anyukám munkahelyén

A riport készítése előtt egy jegyzetfüzetbe kérdéseket írtam, amelyekre választ szerettem volna kapni anyukámtól, aki fogorvos.

Bevezetett a rendelőjébe. Kiskoromtól kezdve sokszor segítettem itt neki. A rendelő két helyiségből áll, egyikben dolgozik, a másik váróteremként szolgál. Fala barackszínű, az alját fehér csempe borítja. A gépek és a munkájához szükséges tárgyak nagy rendben állnak. Szétnéztem, majd feltettem első megválaszolható kérdésemet:

- Gyermekkori vágyad volt, hogy fogorvos legyél?
- Nem – kezdte mesélni türelmesen –, orvos akartam lenni!
- Mikor változtattad meg a véleményed?
- Középkorban, amikor a kórházi gyakorlatokon láttam, hogy milyen nehéz dolguk van az orvosoknak.
- Milyen iskolában tanultál?
- Zentán az egészségügyi szakközéiskolában, majd Újvidéken, a fogorvosai egyetemen. (Kényelmesen leült egy székre, és sorba rakta az asztalon heverő újságokat.)

- A szüleid támogattak?
- Igen, mindig mellettem álltak, és állnak, anyagilag és lelkileg is támogattak.
- Milyen nyelven folyt a tanítás?
- Szerb nyelven, ami eleinte kisebb nehézséget okozott.
- Hol kezdtél el dolgozni?
- Zentán kezdtem, két évvel később Adán folytattam az egészségháiban.
- Dolgoztál még más helyen is?

(Ekkor megcsörrent a telefon. Egy fogfájós ember kereste. Kedvesen megbérelte vele, hogy mikor jöjjön el.)

- Szóval... mit is kérdeztél? – tért vissza.
- Azt, hogy dolgoztál-e más helyen?
- Igen, pár év után Moholon, majd itthon kezdtem foglalkozni a fogászattal.
- Mikor határozta el, hogy itthon folytatod?
- Lassan kilenc éve, és remélem, most már itt is fogok maradni.
- Milyen beavatkozásokat végzel?
- Fogtömést készítek, foghúzást végzek, és fogpótlást is csinálók.
- Gyermeket és felnőtteket is egyaránt gyógyítasz?
- Igen, de több a felnőtt.
- Mutasd meg az eszközöket!

(Kinyitotta a fiókokat, különböző méretű és alakú fémszerszámokat vett elő.)

- A legnagyobb a fogorvosai gép, amely a lámpából és a székből áll. (Megmutatta.) A többi kézi eszköz. A húzó, fogók, tükrök, vizsgáló műszerek, és a sokféle gyógyszer. (Sorban bemutatta őket.)
- A betegek félnek?
- Igen, de igyekszem megnyugtatni őket.
- Kik a féltősebbek?
- A férfiak! – mondta nevetve.
- Hogy tartasz lépést az újonnan megjelenő termékekkel?
- Különböző bemutatókat szervezünk számunkra egyes termékekről, gyógyításra való alkalmazásukról.
- Szereted a szakmát?
- Igen, habár lelkileg és testileg is igen kimerítő. Sok odafigyelést igényel – sóhajtozott.
- Te félsz a fogorvostól?
- Hát... én is ugyanolyan vagyok, mint a többiek, amikor beülnek a székbe.
- Szóval igen! (Mosolyogtunk.)
- Köszönöm szépen, hogy válaszoltál a kérdéseimre. Sok érdeklődést megadtam. További jó munkát kívánok!

Gajdos Dóra, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Tavaszi virágok. Szenci Szilárd szabadkai tanuló rajza

A lányok olyan mulatságosak

*A lányok olyan mulatságosak,
szépek és sportosak.
Sokat sétálnak,
így lesznek formásak.*

*A suliba mennek,
sietnek, rohannak.
Illatfelhő leng utánuk,
ezért követik őket a fiúk.*

*Reggel korán kelnek,
a tükör elé állnak,
hajukat fésülik,
szemüket kifestik.*

*A lányok olyan mulatságosak!
Este nem fáradtak,
írnak néhány SMS-t,
a barátaiknak.*

Németh Daniella, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Interjú a nagymamával

A nagymamám 1927. december 2-án született. Nemrég ünnepeltük a 80. születésnapját.

Ez alkalomból nála ebédeltünk. A finom ebéd elfogyasztása után elkezdünk beszélgetni.

- Nagyi, te miért lettél tanító néni?
- A háború után pályázat jelent meg, hogy aki szeretne, jelentkezhet tanítóképző tanfolyamra. Nagy szükség volt azokra, akik írni-olvasni tanították a gyerekeket. Sőt, nemcsak a gyerekeket, hanem a felnőtteket is.
- Milyen iskolát fejeztél be?
- Először is négy elemi Csókán, utána két évig polgári iskolába jártam Szabadkán, ott szerb nyelven tanítottak. Bizony ez elég nehéz volt, mivel alig tudtam a nyelvet. A polgári iskola 3. és 4. osztályát magyarul végeztem. Ezután kezdtem el a négyéves tanítóképző tanfolyamot.
- Mikor kezdted el tanítani?
- 1946 márciusában. Olyan nagy volt a tanítóhiány, hogy már akkor el kellett kezdenem dolgozni. Pedig még be sem fejeztem az iskolát. 1948-ban diplomáltam Újvidéken.
- Hol volt az első munkahelyed?
- A Hammank-szálláson. A német tulajdonost akkor már elvitték onnan. Néha megjelentek partizánok, akik azt hitték, hogy német vagyok, mivel szőke voltam. Olyankor bizony félttem. Szerencsére 1946. szeptember elsején már Kisoroszon kezdtem el tanítani.
- Volt-e azonnal saját osztályod?
- Igen. Először a 3. osztályosok osztályfőnöke lettem. Ezek a gyerekek 1937-ben születtek. Tehát csak tíz évvel voltak fiatalabbak nálam.
- Egy osztályban hány gyerek volt?
- Úgy 40-45. De hidd el könnyű volt velük dolgozni, mert kötelességtudó, szófogadó gyerekek voltak. Házi feladat nélkül soha nem jöttek iskolába.
- Nehéz volt-e a munkád?
- Nem, mert szeretem a gyerekeket. Pedig sokat dolgoztam. Délelőtt az alsó tagozaton, délután pedig a felsősöket tanítottam. Azt a tantárgyat, amit éppen kellett. Még matematikát is!
- Mikor mentél nyugdíjba?
- 1981. szeptember elsején, 35 munkaév után.
- Ha újra kezdhethéd, ismét tanító néni lennél?
- Igen, mert szerintem nagyon szép és felelősségteljes feladat a gyerekek tanítása és nevelése.

Szerintem a nagymamám jól végezte a munkáját, mert a faluban mindenki kedvesen és tisztelettel köszön neki: Jó napot, tanító néni. Hogy van?

**Martonosi Máté, 7. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisoroszon**

Napraforgók. Kálmán Lili felsőhegyi tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

A kirándulás

Pesten voltunk és elhatároztuk, hogy a Vidámparkba megyünk kirándulni a barátainkkal.

Amikor megérkeztünk, már futottunk is az óriáskerékhez. Utánunk szólt a jegykezelő, hogy előbb jegyet kell vennünk, és csak utána ülhetünk fel a hatalmas kerékre. Nagyon izgultunk rajta, mert hihetetlenül magasra vitt fel bennünket, mely csodás élmény volt. Azután egy mesehajóba ültünk, ami keresztül úszott velünk egy hosszú mesebarlangon. Később a hullámvasutat is kipróbáltuk. Szinte az egész utat sikítózva tettük meg. Egy jópofa bohóc is szórakoztatott bennünket, sokat nevetgeltünk a mutatványain. Mi is kipróbáltuk az eszközeit. Gyorsan elmúlt a nap, mely felejthetetlen élményekkel volt teli.

Szerintem minden gyerek álma, hogy a Vidámparkba mehessen.

**Mezei Boglárka, 3. osztály
Nikola Tesla iskola, Topolya**

Jót tettem

Mint mindenki más, én is tettem jó dolgokat, de az a különös, hogy én ezeket a jótetteket elfelejtem. Szerencsére hosszú gondolkodás után eszembe jutott egy történet, amit most elmesélek.

Egy nap anyu korán reggel elment dolgozni, én pedig nem tudtam mivel elfoglalni magam. Már a tévé is unalmas volt. Így felkeltem az ágyból, bekapcsoltam a rádiót, jól felhangosítottam, és elkezdtem takarítani. Először felporszívóztam és összepakoltam a házban. Ezután jöhetett a mosogatás, ami igen nehezen ment. Minden tál teli volt ételmaradékkal. Így még az is nehezemre esett, hogy hozzáérjek a tálakhoz, de nagy nehezen mégis sikerült elmosogatnom. Emellett még az evőeszközök is a helyükre kerültek. Úgy elrepült az idő, hogy mire észbe kaptam, délután volt, és az egész ház ragyogott a tisztaságtól. Még fél óra volt hátra anyu érkezéséig. Úgy gondoltam, hogyha annyi mindent meg tudtam csinálni, akkor egy kis kávéfőzés nem fog ki rajtam. Épp kész lett a kávé, mikor anyu belépett az ajtón. Nem hitt a szemének. Miután megitta a kávé, azt mondta, hogy a takarításért jutalmat érdemelek, ezért kaptam tőle egy tábla csokit.

Őszintén szólva általában nem vagyok ilyen szorgalmas és nem is takarítok ennyit. De ha néha mégis, akkor nagyon kiteszek magamért, hogy minden tökéletes legyen. Ha jobban meggondolom, megéri takarítani, mert anyunak a munka után nem kell egész nap itthon is dolgoznia.

**Szekeres Mónika, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Oromhegyes**

Levél Anne Franknak

Kedves Anne!

Először is el szeretném neked mondani, hogy nagyon szép neved van. Ám ha komolyabb vizekre evezek... Nagyon tisztetem az optimizmusodat, mert a háború borzalmai között menekülni lenni és bujkálni szörnyű lehetett. Neked viszont e szörnyűségek ellenére is volt életkedved.

A naplód utolsó bejegyzésében leírod, hogy két éned van. Az egyik a komoly, a másik pedig, és ez felülkerekedik az előzőn, a könnyed Anne. Szerintem, ha jobban „átböngésznék” egy ember lelkét, rádöbbennék, hogy mindenkinek két éne van. Azt hiszem, jobb, hogy te a viccesebb, vidámabb oldalad mutatod, mert talán csak így lehet átvészelni a történelemnek egy rossz és könnyörtelen időszakát.

Hallottam, hogy író szerettél volna lenni, és a naplódból olvasva láttam, hogy tehetséged is volt hozzá, nem is kevés. Kihasználva a szavak szépségét, nagyon változatosan írod le a mondanivalódat.

Drága Anne, igazán sajnálom, hogy te egy rossz világban születtél, annak azonban örülök, hogy végül is teljesült az álmod, hiszen olyan íróvá váltál, akit az egész világon ismernek, és akinek művét a föld minden pontján olvassák.

2008. I. 27.

Üdvözlettel: Otti

**Zódi Ottília, 7. osztály
Miloje Čiplić iskola, Törökbecse**

RÜGYFAKADÁS

Levél a berekből

2007. X. 30.

Kedves Anita!

Itt vagyok a berekben és már sok kalandban volt részem.

Ahogy megérkeztem, az állomáson egy izmos, magas ember várt, akiről kiderült, hogy István bácsi. A vállveregetések és kézfogások sorozata után Nancsi néni háza felé vettük az irányt. Mikor leszálltam a kocsiról, Nancsi néni már szaladt elém, köténye és a konyha illata alapján érződött, hogy finom ebéd készül. Gyors mozdulatai arról árulkodtak, hogy olyan asszony, aki mindig tudja, mit csinál, és nem tűri a felesleges időpocsékolást. Az ebéd után Matula kivezetett a berekbe. Az ősz hajú, sovány ember jól ismerte a járást. Engem úgy összecsapkáltak a szúnyogok, hogy csak jajgatni tudtam. A fű pedig térdig ért, így nem láttam, hova lépek.

Amikor megérkezünk a kunyhóhoz, amit Matula „gunyhónak” hív, egy fekete pulikutyá ugatása fogadott. Gyorsan megbarátkoztam a Csikas névre hallgató ebbel, és kiakasztottam a nyakából a láncot, amivel meg volt kötve.

Sok mindent lehet itt a nádasban csinálni. A minap horgásztam is, és egy hatkilós csukát fogtam, amiről Matula felvilágosított, hogy egy keszeg és aligha van fél kiló. Horgászás után sétálni mentem, hogy megvizsgáljam a környéket. Mondhatom, gazdag az élővilága. Egy csomó növényt, különböző méretű és fajtájú fát láttam. De a legtöbb talán mégis a nádból volt. Három kis szárcsával is találkoztam, akik rögtön a szívemhez nőttek. Aranyosan néztek rám, és majdnem odamentem megsimogatni őket, amikor egy nagy barna kánya jelent meg fölöttük. Nagyon megijedtem, hogy megeszi a kis szárcsákat, de megpillantottam Matula bácsit, ahogy jön felém egy nagy valamivel a kezében.

– Mi az, Matula bácsi? – szaladtam elé.

– Puska – mondta a szakállas öreg.

– De jó! – kiáltottam. – Akkor le lehetne lőni a kányát. Nézze, hogy közelíti a kis szárcsákat?

– Hát csak tessék! – nyújtotta felém a puskát Matula.

Mivel szégyelltem bevallani, hogy én még életemben nem fogtam semmilyen fegyvert, elvettem. Nagyon nagy súlya volt, hisz alig bírtam megtartani. De megcéloztam a kányát és egy gyors mozdulattal meghúztam a ravaszt. A golyó az egyik ágat találta el, amely a barnakánya mellett csapódott bele a vízbe. A madár megijedt és elrepült.

– Majd megtanul célozni – mondta Matula –, de legalább a szárcsák megmenekültek.

Mivel esteledett, visszamentünk a kunyhóba, ahol Matula bácsi tüzet rakott. A tűz hamarosan vidáman lobogott, sejtelmes árnyakat vetve a kunyhó falára. A nád susogása betöltötte a környéket, és kissé félelmetes is volt, de éreztem, hogy jó helyen vagyok itt.

Remélem, erről a következő leveleimben téged is meggyőzlek. Addig is üdvözlémet küldöm a még fel nem fedezett nádasból!

Barátod: Tutajos

**Bálizs Anita, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

Kedvenc könyvem

Egy borús napon elhatároztam, hogy leülök olvasni. Ez így rendben is volt, csak nem tudtam, melyik könyvet vegyem a kezembe, ugyanis az otthoni köteteket már sokszor elolvastam. Hát fogtam magam, és elindultam a könyvtárba. Sokáig keresgéltem a sok könyv között, és a legelső polcon, a többi kötet alatt rábukkantam egy izgalmasnak ígérkező könyvre. A címe: Münchhausen csodálatos utazásai, az írója: G. A. Bürger.

Hazavittem, és hajrá! Igen különös egy könyv, az biztos. Olyan történeteket olvastam Münchhausen báróról, hogy az valami hihetetlen. Nem álltam meg nevetés nélkül. Megragadott az író fantáziája. Egyre azon morfondíroztam egy-egy történet után, hogy a jó csudába lehet ilyet kitalálni! Mióta nő cseresznyefa egy szarvasból!? A legtöbb regény és egyéb elbeszélés megérinti az olvasót. Átjárja a történet. Ez a könyv nagyon jó! Egyszerűen nem tudtam letenni. Vajon legyőzi a báró az ellenségeit? Megmenekül a vadállat elől? Ezen izgalmak mellett kedves és jópofa kalandokról is olvastam benne. A történet hőse, a báró egy igazi úriember. Elegáns. Tud bánni a hölgyekkel. Szeretem az olyan könyveket, mint ez. Ahol létrán másznak fel a holdra, ahol három fejű madarak ülnek az óriások. Ezek után az én élelnek fantáziám határtalan. Bárán írok én is olyan történeteket, mint amilyeneket itt olvastam.

Az olvasás hasznos és kellemes időtöltés. Gyarapodik a szókincsem, és minden kötet elolvasása után egy újabb élménnyel vagyok gazdagabb. Aki olvas, szebben beszél, műveltebb. Ha még nem olvasol könyveket, nem késő!

**Hugyik Rózsa, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Kedves Pajtások!

Ezúttal a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola nyolcadikosai bizonyították, hogy az irodalmi művek megmozgatják az olvasó képzelőtehetségét. Őket Örkény István egypercesei ihlették abszurd történetek megírására. A mai válogatásból kitűnik, hogy jó ötletért és szellemességért nem kell a szomszédba menniük.

A nemzetközi nőnap közeledtével egy fogorvos anyuka és egy nyugdíjas pedagógus nagymama megszólaltatásával **köszöntjük a dolgozó nőket** az adai Gajdos Dóra és a kisoroszi Martonosi Máté jóvoltából. De a fiatalabb nemzedék nőtagjai is szerepelnek ma versben és prózában.

Ismét Csantavérről kaptam a legtöbb írást (29!). A téma változatossága sokfelé ágazó érdeklődésre vall, a jó fogalmazási készség a tanító és magyartanár munkáját dicséri. Lélekűvárok szerint minden emberben szunnyad valamilyen tehetség, csak meg kell találni a módját, hogyan bontakoztassuk ki. Csantavéren már tudják.

Köszönöm a sok szép írást nekik és a többi munkatársamnak, akik ezen a héten megörvendeztettek:

Bácskertes: Varga Patrik;

Csantavér: Berényi Bernadetta, Berényi Krisztina, Berényi Szanella, Bozsik Tihamér, Cvitkó Eleonóra, Farkas Andor, Fehér O. Tamara, Fejes Balázs, Gubis Gábor, Gyurita Árpád, Homolya Csaba, Ivánkovity Alexandra, Kovács Blanka, Kovács Pécskai Krisztián, Lassú Annamária, Lassú Csenge, Lassú Csongor, Lévai Szintia, Majoros Georgina, Nagy Ábel, Németh Anett, Németh Boglárka, Németh Daniella, Patrik Martin, Popović Zsalkina, Remete Dorottya, Toldi Enikő, Veréb Helga és Víg Anita;

Nagykikinda, Szent Száva iskola: Dávid Nikolett;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Barjaktár Szabaszián, Bártol Brigitta, Bicskei Dániel, Gulyás Róbert, Hevér Zoltán, Jaramazović Martin, Kelemen Renáta, Rozsnyik Ervin, Sótanyi Gellér, Süli Andor és Varga Zoltán;

Szilágyi: Szakál Szindi és Tompa Melitta;

Topolya, Nikola Tesla iskola: Mezei Boglárka és Tomik Nikola;

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Bálizs Anita, Đaković Krisztina, Olajos Teodóra (2 írás), Pavlov Mónika és Tápai Ramóna (2 írás).

Szép tavaszi időt és jó munkakedvet kívánok:

Tomán Mária

Tréfás mese

Hiszitek vagy nem, elmentem egy nap az iskolába, de nem volt ott senki, mert épp szombat volt. Egyszer csak olyan hangosan csengettek, hogy megsüketültem, pedig már otthon voltam. Gyorsan elaludtam, és az úrben kötöttem ki. Egy nagy csónakban eveztem, amely lyukas volt, így hát kiestem belőle, és majd agyonütött egy kis manó. Hozzá is vágtam a cipőmet, majdnem kilyukadt az ég. Olyan éhes lettem, hogy mindjárt megmelegítettem a kiflimet a táskámban, pedig nem is volt benne mikrosütő. Arra jött egy szörny, és úgy fejbe ütöttem a táskámmal, hogy leszakadt vele az ég. Így hát én is leugrottam. De nem voltam otthon, éppen nagyban folyt az angolóra.

**Dávid Nikolett, 5. osztály
Szent Száva iskola, Nagyikinda**

Nagyvárosi forgatag. Drach Krisztina újvidéki tanuló rajza

Diane Kruger

Öt évvel ezelőtt láttuk először a filmvásznon – Két megafilmben szerepelt: a Trójában ő volt Szép Heléna Orlando Bloom, Eric Bana és Brad Pitt oldalán, A nemzet aranyában Nicolas Cage mellett okos doktornőként láthattuk...

hoz, amely A nemzet aranya 2. – Titkok könyve címmel került tavaly decemberben a mozikba. A nyerő csapathoz az Oscar-díjas Helen Mirren is csatlakozott. Dr. Abigail Chase – akit én alakítok – most is szőke, de nem egy buta szőke, aki zsemlyét dobálgat a vécébe, hogy megetesse a toalettkacsát. Abigail szerepe szerint a washingtoni Nemzeti Archivum konzervátora, aki eleinte nem nagy kedvvel segít Cage-nek, de ahogy az lenni szokott, a film előrehaladtával egyre jobban összeemelegedik vele.

– Miről szól A nemzet aranya 2. – Titkok könyve című kalandfilm?

– Nos, Nicolas Cage visszatér a régész Ben Gates szerepében. Feladata: felkutatni egy ősi kincset, és megfejteni a legendák titkát. Hogy mi a nagy titok? Egészen a bemutatóig a nézők ezt nem tudták, mert a sztorit hét lakat alatt őriztük... Most már te is tudod. Ez a könyv, amelyről a címben is szó esik, a mindenkori amerikai elnök tulajdona, és az amerikai történelem nagy titkaira ad magyarázatot. Például arra, ki is ölte meg John F. Kennedyt, mi történt az 51-es körzetben. Tulajdonképpen arról van szó, hogy John Wilkes Booth naplójából tizennyolc oldal eltűnt, elveszett. Tudod, Booth volt az az alak, aki annak idején lelőtte Abraham Lincoln amerikai elnököt. Nicolas Cage alias Ben Gates a társival a rejtélyesen eltűnt oldalak nyomába ered...

– Mit szól ehhez Harrison Ford?

– A sztár nem hiába tépte a száját, amikor évekként ezelőtt azt sürgette, ugyan kezdjék már meg a negyedik Indiana Jones-film forgatását. Ő tudta: ha nincs Indiana Jones, akkor a néző A nemzet aranyával is megelégszik. Így is lett. A mi filmünk izgalmas, tempós, van benne sok-sok kaland. Elárulhatom neked: lesz A nemzet aranya 3., sőt – egyhamar nem állunk le a sorozattal...

– Hogy látod, mit hozott neked ez a két film. Mire számítasz a jövőben?

– Évek óta színészkedem, de fogalmam sem volt róla, ez a szakma mi mindennel jár. Befejeztem egy színésziskolát, majd játszottam egy feledhető francia filmben, ezután következett a Trója, és igen furcsa volt hirtelen a reflektorfénybe kerülni. Beindultam tehát... de a sztárságot nehezen viselem el. Holnap már könnyebb lesz.

– Diane, te vagy az a német színésznő, aki mostanság a legmesszebbre jutott. Mit is mondhatunk nekünk pályafutásod kezdetéről?

– Talán megemlíteném előljáróban azt, amit mindenki megemlítené. Két előző filmem, a Trója és A nemzet aranya az Egyesült Államokban 306 millió dollárt kaszált. Hidd el, sokak szemében ez a legfontosabb. Honfitársaimnak: Alexandra Maria Laranak, Julia Jentschnek és Heike Makatschnak nem volt ekkora szerencséje...

– Most már – vagy még csak – harmincéves vagy.

– Sokáig Franciaországban manökönösödtem, s aztán amolyan potyautasként a filmkamerák elé kerültem. Tudom, még nem vagyok klasszikus sztár, akik miatt a rajongók a moziba rohannak, inkább a tengernyi ígéretes, fotogén színésznők közé tartozom. Az út neheze csak most következik. Vágyaimat is ezért komolyan és óvatosan fogalmazom meg, mert versenyben akarok maradni. Nagy-nagy szerencsémre a sajtó hangos csinnadrattával támogatja felemelkedésemet.

– Láttuk legújabb mozifilmedet A nemzet aranya 2-öt, egy sorozat második epizódját.

– A nemzet aranya első fejezete keveréke volt a kincskereső és akciófilmeknek, de az alkotók a mesébe egy csöppnyi humort is belesöpögtettek. A film a látványnak köszönhetően igazi siker lett, gondolom, így egyáltalán nem meglepő, hogy a producer, a szintén német származású Jerry Bruckheimer újra felkérte Nicolas Cage-et, Jon Voightot, Justin Barthát, Harvey Keitlet és engem a folytatás-

Lola és Bereczki Zoltán a hollywoodi sztárok nyomdokában

Ugyanis hollywoodi szokásnak megfelelően róluk is csillagot neveztek el. Ezt az egyik népszerű hetilap Ötcsillag- és Érték-díj átadóján vették át, amit Budapesten tartottak nemrég.

A magyar sztárvilág egyik legrangosabb eseményét, a Story Ötcsillag Díjátadó Gálát kilencedik alkalommal rendezték meg. Az exkluzív esemény háziasszonya Erős Antónia volt, míg a közönségdíjakat a főszerkesztő Ómolnár Miklós adta át.

A főszerkesztő megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy a rendezvényen nemcsak a kereskedelmi csatornák népszerű műsoraiban gyakran feltűnő és így sokak számára ismert személyiségeket jutalmazták, hanem azokat a művészeket, médiaszemélyiségeket is, akik saját területükön kiemelkedőt alkottak tavaly. Nekik hozták létre – 2003-ban – a Story Érték-díjat, amelynek odaítéléséről a Huszti Péter, Presser Gábor, Szinetár Miklós és Vitray Tamás alkotta kuratórium dönt.

A zsűri értékelt

A 2007. év színésznője kategóriában a zsűri **Kerekes Évának** ítélte a Story Érték-díjat, színművész kategóriában pedig **Hirtling István** vehette át az elismerést. Mindkét művész örömet fejezte ki, hogy a zsűri értékelt a médiában ritkábban szereplő, „csendesebb” színházi szakmát.

Média kategóriában **Szántó Dávid** műsorvezető, a zenei kategóriában pedig **Balogh Kálmán** cimbalomművész kapta a Story Érték-díjat.

A lap olvasóinak szavazatai alapján az idén is hat kategóriában osztottak Ötcsillag-díjat. A hetilap mintegy másfél milliós olvasótábor

az év színésznője kategóriában **Gregor Bernadettre** voksolt, míg az év színésze **Koltai Róbert** lett. A színművész elmondta: mindig érték és siker között „vergődik”, amit csinál, de szerinte nem az a fontos, milyen műfajban alkot valaki, a lényeg, hogy teljeset adjon, mert ezt a közönség is megéri és meghálálja.

Ahogy Hollywoodban szokták

Ötcsillag-díjjal jutalmazták az év legjobb műsorvezető párosát, **Sebestyén Balázst** és **Vágó Istvánt**. Az év zenei produkciója kategóriában **Szinetár Dóra** és **Bereczki Zoltán** kapott elismerést, míg az év televíziós produkciója a **Csillag születik** lett. A 2007. év leg-leg-leg kategória díját a **Barátok közt** című televíziós produkció érdemelte ki, amely már harmadik alkalommal nyerte el az Ötcsillag-díjat a lap olvasóinak köszönhetően.

A gála újdonsága volt az év internetes sztárja elismerés, amelyet **Lola** kapott a StoryOnline portál látogatóinak szavazata alapján.

A győztesekről hollywoodi szokásnak megfelelően most is csillagokat neveznek el az égen, ám több díjazott is kérte, hogy ne az ő neve szerepeljen a csillagon, hanem gyermeke, unokája vagy édesanyja neve.

A legjobb és legrosszabb szerelmes dalok listája

Celine Dion

A gigwise.com nevű weboldal Bálint-nap alkalmából összeállította a zenetörténet legjobb és legrosszabb (legidegesítőbb) szerelmes dalainak listáját. A legjobbnak a The Smiths 1992-es *There Is A Light That Never Goes Out* című szerzeményét kiáltották ki. A legrosszabbak között Celine Dion és James Blunt slágere sokáig fej-fej mellett haladt, végül a brit énekes felvétele, a *You're Beautiful* „diadalmaskodott”.

A legjobbak

1. The Smiths: *There Is A Light That Never Goes Out* (1992)
2. Joy Division: *Love Will Tear Us Apart* (1980)
3. Led Zeppelin: *Thank You* (1969)

4. Buzzcocks: *Ever Fallen In Love... (With Someone You Shouldn't've)* (1978)
5. The Cure: *Friday I'm In Love* (1992)
6. Jane Birkin & Serge Gainsbourg: *Je t'aime... moi non plus* (1969)
7. The La's: *There She Goes* (1988)
8. Donna Summer: *I Feel Love* (1977)
9. Marvin Gaye: *Let's Get It On* (1973)
10. The Beatles: *Something* (1969)
11. PJ Harvey: *This Is Love* (2001)
12. The Smashing Pumpkins: *Tonight, Tonight* (1996)
13. Lou Reed: *Perfect Day* (1972)
14. The Stranglers: *Golden Brown* (1982)
15. The Beach Boys: *God Only Knows* (1966)
16. Sebastien Tellier: *La Ritournelle* (2005)
17. David Bowie: *Be My Wife* (1977)
18. Oasis: *Wonderwall* (1995)
19. Super Furry Animals: *Fire In My Heart* (1999)
20. Blur: *Tender* (1999)

A legrosszabbak (legidegesítőbbek)

1. James Blunt: *You're Beautiful* (2005)
2. Celine Dion: *My Heart Will Go On* (1997)
3. Donny Osmond: *Puppy Love* (1972)
4. Sherman Brothers: *You're Sixteen* (1973)
5. Harry Nilsson: *I Can't Live If Living Is Without You* (1971)

6. Chris de Burgh: *The Lady In Red* (1986)
7. Robbie Williams: *Angels* (1997)
8. Bryan Adams: *(Everything I Do) I Do It For You* (1991)
9. Phil Collins: *A Groovy Kind Of Love* (1988)
10. Savage Garden: *Truly Madly Deeply* (1996)
11. Mariah Carey: *Hero* (1993)
12. Paul Anka: *(You're) Having My Baby* (1974)
13. Goo Goo Dolls: *Iris* (1998)
14. The Bangles: *Eternal Flame* (1989)
15. Eric Clapton: *Wonderful Tonight* (1977)
16. Lionel Richie: *Hello* (1984)
17. Barry Manilow: *Mandy* (1974)
18. Billy Ray Cyrus: *Achy Breaky Heart* (1992)
19. Westlife: *Flying Without Wings* (1999)
20. Keane: *Somewhere Only We Know* (2004)

Szeles Mónika végleg visszavonult

Marinković iskola tanulója volt) a 2003-as Roland Garros-on lépett utoljára pályára, ahol megsérült a bal lába. Azóta csak felkészülési mérkőzéseket vívott, ám mindeddig nem zárta ki a visszatérés lehetőségét.

„A tenisz volt és marad is az egyik legfontosabb dolog az életemben” – mondta Mónika. „Az elmúlt időszakban sokat gondolkodtam a visszatérésen, de úgy határoztam, hogy inkább nem erőltetem” – tette hozzá a 34 éves egykori világszámú. „Továbbra is szeretnék felkészülési meccseket játszani, amelyek bevételét jótékonyági célokra szeretném fordítani” – nyilatkozott jövőbeli terveiről a teniszező.

„Szeles Mónika a történelem egyik legnagyobb bajnoka, aki rajongók millióinak mutatott példát” – mondta a WTA elnöke, Larry Scott. Szeles Mónika kilenc Grand Slam-győzelemmel büszkélkedhet (4-szer nyert Australian Open-t, 3-szor Roland Garrost és kétszer US

Open-t), 53 WTA-tornát nyert meg és több, mint 14 millió dollárt teniszezett össze.

Mindössze néhány nappal teniszkarrierje lezárásának bejelentése után kiderült, Mónika ezennel a sportvilágból átlép a sztárok világába! Mostantól kezdve a Tánc a csillagokig amerikai tévéműsor-sorozatban fog fellépni.

Az utóbbi időben földink visszavonult a közéletből, nem járt flancos fogadásokra, a média figyelmének központjában álló rendezvényekre, inkább humanitárius tevékenységgel foglalkozott. Évekig együtt volt a nála tíz évvel idősebb dúsgazdag Paul Allennal, aki Bill Gatesszel együtt annak idején megalapította a Microsofot.

Mónika (amerikai viszonylatban nem túl nagy számú) vagyonát befektette, s szerény életmódot folytat, átlagos autót vezet. Pénzügyi tanácsadója szerint óvatos befektető, és öregkorát egészen biztosan jó módban fogja megélni.

Szeles Mónika bejelentette: végleg befejezi pályafutását. Az Újvidéken született (1973. december 2.) amerikai teniszcsillag (a Sonja

A Depresszió 2008-as tünetei

A divatos népbetegségről elnevezett zenekar az idén új lemezük dalaival kezdett el foglalkozni, amely 2008 vége felé lát napvilágot. Ezt megelőzően a De3,14 LIVE című új DVD+CD koncertkiadvány utómunkái kötötték le a srácok maradék idejét.

Az ötletes – és egyben kissé túlkonceptcionált – kiadványcím egy 2007. novemberi budapesti és debreceni fellépés minőségi képi- és hangfelvételeit tartalmazza. A dupla anyagnyi történet szimplicita csomagolásban és áron kerül a boltok polcaira.

A megjelenés napján „DePikálást” is tart a zenekar a kiadó Zenebarlangjában Budapesten, 3 óra 14 perctől. A „pi” valós szám köré épülő kiadvány március 3-án jelenik meg, és csak a zenekar egyéb elfoglaltságai miatt (lásd lejjebb) nem március 14-én, amely még kisebb lehetett volna.

A kiadvánnyal egy időben elkészült egy videoklip is, a PeCsás bulin forgatott Aki érdekel című dalhoz, ami már letölthető a hivatalos

honlapról (illetve képünkön is megtekinthető), valamint a hazai zenei csatornák is játsszák.

2008. március 1-jén indul útjára a DE3,14 LIVE turné. A legnagyobb önálló fellépésre április 11-én, a budapesti PeCsásban kerül sor, a második legnagyobb önálló koncert Szegeden lesz, április 18-án. A tavalyi lemezbemutató országjárás után a Depresszió szinte teljesen lecserélte koncertműsorát a 2008-as tavaszi turnéra, ahol már játszanak a srácok egy kis ízelítőt a készülő albumról is.

Megvannak J.Lo ikrei

Sanyarú gyermekkor elé néznek Jennifer Lopez és Marc Anthony ikrei, hiszen ha majd az oviban azt mondják: az anyukánk J.Lo híres énekesnő, mindenki körberöhögi őket, pedig igazuk lesz. Egy lánnyal és egy fiúval bővült a család, mindenki jól van.

Egy New York-i magánkórházban Long Islanden február 22-én

megszülettek Jennifer Lopez ikrei, egy kislány és egy kisfiú. A leánya 12.12-kor sírt fel, így mindössze tizenegy perccel idősebb a 12.23-kor megérkező öccsénél.

A 38 éves Jennifer Lopez jól viselte élete első szülését. Férfje már gyakori vendég a szülőszobákban, hiszen Marc Anthony-nak az előző feleségétől is van két gyermeke.

A popdívá hosszú és egyre kétségteletesebb próbálkozások után az előző évben esett teherbe, és a nagy hírt tavalyi utolsó koncertjén, Miami-ban 2007. november 8-án kürtölte világgá. A picik első képeit pedig jóval a világrajövetelük előtt eladta, de hát ez már csak így működik.

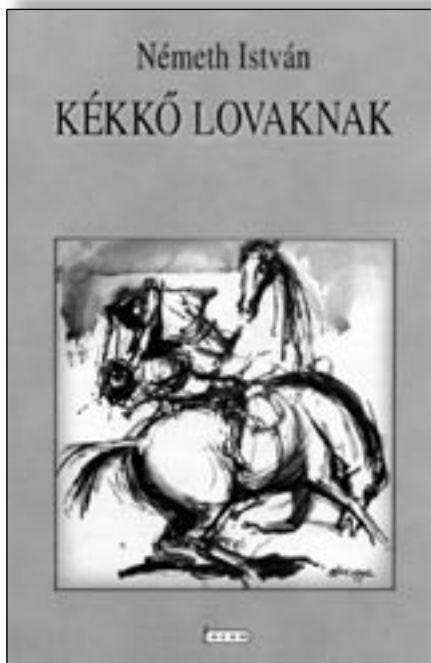
Németh István

Véges-végig a Nagyutcán

Élnek még Hegyesen emberek, akik látták, amint vasárnap délutánonként a Hermecz-féle vendéglőből elindul a helyi labdarúgócsapat Szekics (a mai Lovćenac) irányába, gyakran zenekar kíséretében, a nagyobb föltűnés kedvéért, no meg hogy a szurkolók figyelmét ily módon is föl hívják a közelgő nagy összecsapásra. A mai falulakó csodálkozhat, vajon miért Lovćenac felé indult el a csapat, amikor a futballpálya épp az ellenkező irányban van, a vasútállomás alatt. Csakhogy abban az időben a KAC (Kishegyesi Atlétikai Club) pályája a régi vágóhíd környékén volt. Azóta a falu, a falu főutcája (ahogy itt mondják: Nagyutca) nagy átalakuláson ment keresztül. A legnagyobb változás persze a lakosság körében történt; a régiek, az idősek meghaltak, az újak közül meg sokan azt hiszik, hogy a hegyesi Nagyutca mindig is ilyen volt, amilyen ma.

Sipos Béla nyugalmazott órásmester ezen a naivitáson bizonyára csak mosolyog. Ő még látta, hogyan masírozik végig ama futballcsapat a Nagyutcán, s emlékezete őrizi a század eleji Nagyutca képét, amikor még a falu legelőkelőbb utcájában se volt ritkaság a nádtetős ház.

No, de már ennek a helyel-közzel nádtetős Nagyutcának is volt mozija, mégpedig a Központi-féle épületben, amelyet akkor a húszas évek elején egy sziváci szerb ember bérelt. Később a mozi a Zöldkert vendéglőbe költözött, s egészen az államosításig Szilágyi Gergely volt a falu mozisa. Gergő bácsi a némafilmeket úgy „hangosította”, hogy a vászon mögé ültetett egy Micskó József nevű illetőt, aki, ha a filmen ágyúzni kezdtek, bele-belevágott a nagydobba. A nézőközönség körében a hatás valószínűleg nem maradt el. Gergő bácsi mielőtt mozivállalkozó lett volna, azt a Nagykocsmát tartotta bérben, amely jelenleg az Ady Endre Általános Iskola része: a hegyesiek itt,

ebben az épületben hallgathattak először rádiót.

– Persze, ez még fülhallgató rádió volt – emlékezett vissza Béla bácsi –, de üzletet lehetett belőle csinálni, és a vállalkozó szellemű Gergő bácsi csinált is belőle üzletet. A hallgatóktól előfizetést szedett be, ha jól emlékszem, egyhavi előfizetés ötven dinár volt, egyszeri hallgatás pedig öt vagy két dinár. A rádióra tíz fülhallgató volt kapcsolva. A teremben székek voltak, beültünk, föltettük a fülhallgatót, és így szórakoztunk.

Ebben az épületben volt a községi vendéglő, egy időben itt székelte az iparegyesület, de helyet kaptak itt a tűzoltók és a műkedvelők is.

Nemcsak a Nagykocsmának volt színpada, hanem a Keresztes Egyletnek is, de volt a Hermecz-féle vendéglő nagytermében meg a Babi-kocsmában is, itt, igaz, bakokból összerakva. A lényeg az, hogy egy időben akár négy helyen is rendezhettek színelőadást, alighanem ez időre esik a falusi műkedvelés aranykora.

Kedves Olvasó Tanulók!

„Szépen kérem Önt, gyakran írjon arról a faluról, bármit ír róla, mondhatatlan fájó öröm tölti meg sokat gyötört szívemet” – idéz egy hozzá intézett olvasói levélből könyvének (**Kékkő lovaknak**. Tündérlaki képek. Forum, 2007) elején, mottóként **Németh István**. S megfogadva a tanácsot, kielégítve e kívánságot, Németh István rövidtörténetek, „képek”-nek nevezett rajzok, karcolatok sorozata révén jeleníti meg előttünk Hegyes világát. Rovatunkban közölt írásában egy idős órásmester emlékei segítségével Kishegyes múlt világába tekinthetünk. Nemcsak arról szól ez az írás, hogy milyen volt a régi Kishegyes főutcája, de művelődéstörténete, szellemi közösségének múltja is megelevenedik előttünk. Szomorú ünnepélyesség jellemzi beszédmódját. A megváltozott, s nem mindig jó irányban alakuló világ képe bontakozik ki belőle.

S a fentiek nyomán jut eszembe a kérdés – egyébként egy költő a 18. század végén, Batsányi János (1763–1845) kezdi így, de felkiáltó jelleggel költeményét (A Látó címűt). Mi kérdéssé formáltuk felkiáltását. Megújul a világ? (Egyébként később Batsányi is belátta – ez a világ „elfelejtett” megújulni.)

A térség szocialista időszakában volt egy ünnep: március 8. A nőnap. Rettenetesen erőltetett volt – egy nap az egyébként kizsákmányolt, több műszakban, éhbéért dolgozó nőknek. Sok minden megváltozott a kvázi rendszerváltás óta, de ez az ünnep itt maradt csökevényként.

Először azt gondoltam, semmilyen „nőverset” nem közlök a rovatban. Elég volt belőle. Aztán egy, a női sorsot ironikus felhanggal megközelítő költeményre esett a választásom. **Balla Zsófia** (1949) – József Attila nyomán írt költeményének – két változata is ismert. A rövidebbet olvashatjátok!

Bence Erika

De lépünk ki ismét a Nagytúrára. A Nagykocsmá sarkán bódék álltak, a Hajas Kata nénié, az Uhor bácsié, a Zsiga Bandi bódéja meg az újságosbódé. Itt sütötték télen a gesztenyét, s itt árulták a világ legfinomabb cukorkáit. Ez volt a falu „üzleti negyede”. A mai tornaterem és iskola helyén a kis műhelyek és üzletek sora állt: cipészek, borbélyok, hentesek, zöldségárusok, itt volt a falu első takarékszövetkezete is, a volt Kertész-féle házban tojás-és baromfifelvásárló működött. És itt volt a kocsiút mindkét oldalán a piac: egyik oldalon a baromfipiac, a másik oldalon a rőfösök, a papucsosok, a hentesek mérték és kínálták portékáikat.

Kocsiutat említettünk, mert abban az időben a falu főutcáján egy közönséges, zúzott kővel leszórt kocsiút haladt keresztül. Nemzetközi úttá a harmincas évek derekán léptették elő. Ez a falu és a Nagytúca életébe azonnal nem hozott különösebb változást, mint eddig, jó ideig ezután is főleg szekérforgalom bonyolódott le rajta. A gépkocsiforgalom még jóval a háború után is olyan gyér volt, hogy a vasárnapi korzót, amely szinte a Nagytúca teljes hosszában, magán a nemzetközi úton bonyolódott le, egyáltalán nem zavarta.

– Álljunk meg egy pillanatra a volt kántorház, a volt tűzoltóotthon és a volt Halász-féle ház helye előtt. Mert itt valóban csak a hült helye maradt annak, ami egykor ezen a soron állt, a templomtól a Krivajáig. A volt tűzoltóotthonban fedett, parkettás kuglipálya volt, sokan emlékezhetnek még a Halász-féle nagy vaskereskedésre, de itt volt a Szent Imre (Hegyesen: Centi) rövidáru-kereskedés, jómagam pedig harminchétben itt nyitottam meg órásműhelyemet.

A Krivajon túl, a Szövetkezeti Otthon helyén állott a zsidótemplom a zsidóféle iskolával meg a Balassa-ház, amelyben – ki emlékszik még rá? – a falu első gyógyszerháza volt. És vajon adatközlőmön kívül tudja-e még valaki, hogy ez első világháború után rövid ideig a zsidó iskolában polgári iskola működött? Szemben, a túloldalon, a jelenlegi emeletes lakóépület és az új egészségház helyén Fischer Móric nagy fatelepe volt. Volt a Nagytúrára egy másik fatelep is, a Faragó-féle, amelyet megnyitása idején tréfásan fabódénak neveztek el.

Persze, minden régi műhelynek, üzletnek, lebontott épületnek megvan a maga külön

regénye. Gondolatban végigsétálva azon a régi Nagytúrára, megfájdul az ember szíve. Miért? – ütközhet meg ezen a mai nagytúrai lakos. A régi rossz fasztér helyett sima betonjárda van, és eltűnt a Nagytúráról az utolsó nádviskó is. Valóban így van. De a régi jó, sőt szép épületek lebontásával eltűnik valami, ami néha még a betonjárdaénál is fontosabb lehet: a folytonosság, a múltat a jelenrel s a jövővel összekapcsoló láncszemek.

Vendéglátóim kávéval kínálnak. Erről jut eszébe beszélgetőtársamnak, hogy Kishegyesen vagy hatvan évvel ezelőtt „kávégyár” is működött, s a pörkölt „kávét” (árpát, fűgét) eredeti hegyesi bádogdobozban hozták forgalomba: eleinte Orient, később Szultán néven árusították, ezt az utóbbit a hegyesiek Sótlanra köröszólták, valószínűleg „kiváló” minősége miatt. Uri Jánosnak nemcsak kávégyára volt, alágyújtós kockákat is gyártott, fűrészpör és paraffin keverékéből.

– A „gyáros” később kivándorolt Amerikába, ahonnan öregkorára két mankóval tért haza.

Ezenkívül sok minden volt még azon a régi Nagytúrára: lisztcsereplő üzlet, papucsos, kalapos, kovács, fényképész, cukrász, bádogos, cipész, szódás, kerékpárjavító. Sőt még sörfejtő is volt a Nagytúrára.

A régi Kishegyesen több mint százhatvan kisiparos és vendéglős működött, ezeknek a műhelyeknek, üzleteknek java része a Nagytúrára nyílt. Mára az egész községben jó, ha maradt száz kisiparos.

A Nagytúrára átvonuló nemzetközi út forgalma viszont mára valóban nemzetközi lett: ezen az úton az utca hosszában korzó ez idő szerint elképzelhetetlen, az úttesten átkelni is életveszélyes. A most épülő új nemzetközi autópálya már a falu mellett foga elhaladni, s ezáltal a Nagytúca életében is új szakasz kezdődik. Kívánunk neki hosszú életet, mai és itt-ott még meglévő régi nyomaival nőjön bele az eljövendő évszázadokba.

(1983)

Balla Zsófia

Az Élő forma

Parti Nagy Lajos ajánlására

*Negyvennyolc éves lettem én
és meglep, hogy már hölgyemény
leszek.
Ezek*

*már nem viccelni-jó idők.
A telést rosszaljuk, mi nők –
ha mond-
hatom*

*ezt így. A világbánatom
majd otthagynám egy vonaton!
Kicsit
visít*

*a lélek bennem, hogy mire
vittem, mondhatom, semmire.
S te, Kéz,
ki léssz,*

*majd legyen benned irgalom
versemhez a túloldalon.
Hisz élsz!
S ítélsz.*

Hamarosan itt a Vista SP1 és az XP SP3 is

A Vista SP1 béta-verziója heteken belül megjelenik – erősítette meg a Microsoft a sokat vitatott kérdést. A végleges SP1-csomag 2008 első negyedévében jelenik meg az XP SP3-mal egyetemben – míg a Vistának ez lesz az első szervizcsomagja, addig az XP-nek az utolsó.

Az első nagyobb Vistát javító szervizcsomag számos optimalizációt fog tartalmazni, amelyek meggyorsítják az operációs rendszer működését és kijavítják a Vista bosszantóbb hibáit – mondta David Zipkin, a Windows Vista termékmenedzsere. „Az SP1 nem új funkciók hozzáadásáról fog szólni” – mondta.

Mostanáig a Microsoft nagyon lepel alatta tartotta az SP1 béta megjelenését, bár köztudott, hogy az interneten több helyen is letölthető volt már az SP1 valamilyen kezdeti verziója.

„Annak ellenére, hogy jogos vagy nem, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a legtöbben nem fognak Vistára frissíteni az SP1 megjelenése előtt” – mondta Ben Gray, a Forrester Research elemzője. „Az SP1 műszaki szempontból óriási fontosságú, hiszen támogatni fogja a legújabb technológiákat és a legújabb

szabványokat, és javítani fogja a felhasználók által tapasztalt hibákat is, ráadásul szimbolikus fontosságú is, főleg a nagyvállalatok számára, amelyek eddig visszafogottan értékelték vagy alkalmazták a Vistát.”

A Vista SP1 többek között javítja az egyes videokártyákkal való kommunikációt (ennek főleg bizonyos lapoptulajdonosok örülhetnek), módosítja a sokak által bosszantónak tartott UAC biztonsági funkciót, így az nem lesz annyira tolagodó. Gyorsítják a fájlok másolását és kicsomagolását is, a BitLockerrel pedig az összes meghajtót titkosíthatjuk. Az SP1 javítani fogja az egy domain alá tartozó számítógépek teljesítményét, gyorsítja az Internet Explorer 7 böngészőt, amely ráadásul kisebb mértékben fogja használni a processzort, mindezen túl pedig egy sor új technológiát is támogatni fog majd, ezek között megemlítjük az exFAT fájlrendszert és a DirectX 10.1 API támogatását.

A Vista SP1 béta három változatban lesz letölthető: a Microsoft a felhasználók és a kisvállalatok számára egy 50 MB-os verziót ajánl, míg lesz két 1 GB-os változat – egy 32 bites és egy 64 bites verzió.

Az XP operációs rendszerhez hűséges felhasználók megnyugtatására a redmondi óriás a Vista szervizcsomagjával egy időben kiadja az XP SP3 csomagot is – a sokak által kedvelt operációs rendszer történetében ez lesz az utolsó nagyobb hivatalos lépés. „Az XP egy élő és viruló operációs rendszer” – mondta Stephen Kleynhans a Gartner elemzője. Az XP SP3 új hálózati hozzáférés védelmet (Network Access Protection) kapott, amely eddig csak a Vistán volt meg. A NAP a számítógép biztonsági állapotát közli egy Windows szerverrel, amely indokolt esetben karanténba helyezheti a számítógépet és letilthatja az összes hálózati aktivitást.

Navigáció a szélvédőn

Az már egyszerűen biztos, hogy a navigációra csak fejlődés várhat: hiszen az amerikaiak továbbfejlesztik a GPS-t, az Európai Unió 2013-ra elkészül a Galileóval, de az oroszok és a kínaiak is saját navigációs rendszer kiépítésén fáradoznak.

A közelmúltban már több innovatív megoldás is felmerült, amely egyszerűbbé, könnyebbé, és jobban használhatóbbá tenné a navigátorokat.

A TomTom például szabadalmaztatta is egyik ötletét, amelyben a készülék egy külső kamerával folyamatos élőképet közvetít, és azon helyezi el a szimbólumokat, az irányjelzőket. A legtöbb ilyen ötlet azonban csak

papíron létezik, valós eredménye ritkán van.

Más a helyzet a Virtual Cable-lal. A Making Virtual Solid egy olyan új technológiát dolgozott ki, amelynél az autó szélvédőjén egy piros csík jelenik meg, amely aztán folyamatosan változik, és az út felett 3D-ben mutatja az irányt, amelyet a vezető megadott a navigációs készüléknek, akár egy troli villamosvezeték-pályája. A Virtual Cable az egyik legígéretesebb újítás lehet a navigációs piacon. A Virtual Cable ára várhatóan mintegy 23 000 dinár lesz, és az ígéretek szerint bármilyen jelenlegi navigációs berendezéssel képes lesz együttműködni.

Látogass el ide:

<http://www.websitemanager.hu/elfogyott.htm>

és az alábbi vicces üzenetet kapod:

Az Internet elfogyott!

Oh, ez az Internet üzenet ideért, mind több link, jópár kép, nyelvtan, zene, számítógép

Tege a következő:

- Kapcsolj be a TV-t. Nézz meg valami rajzfilmet vagy akciót. Legszívesebben szívesen nézel.
- Tegyen előttem valami könyvet, amit már régóta akart elolvasni, de nem jutott rá ideje. Legszívesebben szívesen olvasgat.
- Kapcsolj ki a gépet.
- Amennyiben az Ön szívesen a működtető rendszerét engedélyezi, fűző ki a gépet a gép, monitor, modem, szélvédő, szélvédő, szélvédő, szélvédő, szélvédő.

444-es HTTP-hiba - Az Internet elfogyott

2008-ban érkezik az USB 3.0 szabvány

Az Intel és egyéb a témában érdekelt vezetők létrehozták az USB 3.0 Promoter Groupot, amely az első legjelentősebb lépés az eddigieknél jelentősen gyorsabb USB-szabvány elkészítése felé vezető úton. Az Universal Serial Bus 3.0-s szabványa tízszeres sebességnövekedést hoz magával az előző 2.0-hoz képest, ami jelentős előrelépést jelent. Az USB 3.0 pontosabb specifikációi 2008 első félévében várhatóak.

Ujung Kulon Nemzeti Park

A jávai Ujung Kulon Nemzeti Park a ki-halófélfelben lévő jávai orrszarvú utolsó élőhelye. A védett területhez hegyvidékek, alföldek, trópusi erdők és korallzátonyok tartoznak, s különlegességét a híres Krakatau vulkán növeli. Ezerarcú, s még mindig megközelíthetetlen táj. Egyik oldalról a tenger, a másikkal pedig a Honje áthatolhatatlan erdei akadályozzák meg a behatolást, természetes sorompóként védelmezve az érintetlen trópusi ökoszisztémát. A 19. század végén itt talált kis falvak lakói kiváló halászok voltak, és megművelték a legtermékenyebb földeket is. Az egymást követő málária- és vérhasjárványok, az emberhúsevéshez szokott tigrisek elszaporodása és a Krakatau 1883-as kitörése következtében azonban ezek a települések mára teljesen elnéptelenedtek. A félszigetet birtokba vették a kalandvágyó vadászok, akik elsősorban a nagymacskákra specializálódtak, de ők a felelősök a jávai orrszarvú szinte teljes kipusztításáért is.

Mivel a nemzeti park nagyon közel fekszik az Egyenlítőhöz, a hőmérséklet állandóan 25–30 fok között mozog. A nedves északnyugati szelek október és április között bőséges esőt hoznak, míg az év többi részében száraz, délkeleti szél fúj. Az ideális körülmények hatására sűrű dzsungel alakult ki, mely a védett terület felét borítja. Egyes fák magassága elérheti a 40 métert, a talajt buja aljnövényzet fedi.

A sűrű erdőben elszórt cserjések, tisztások és dagonyák jelentik a jávai orrszarvú (*Rhinoceros sondaicus*), a nagyon ritka és félnék állatfaj természetes élőhelyét. Az indiai fajtársánál valamivel alacsonyabb termetű orrszarvúnak Jáván már csak ezen a félszigeten maradtak vadon élő példányai. A területet 1958-ban nyilvánították védetté, és a szigorú vadászati tilalomnak köszönhetően az 1937-ben talált 35-ről mára 60-ra emelkedett a populáció létszáma.

A keleti ember gyógyító és nemi vágyat serkentő hatást tulajdonít az orrszarvú tülkének, ezért aztán számolatlanul pusztította az állatot, amelyeknek a nagymacskákon kívül (s ezek

csak a pár hónapos fiatal példányokat veszélyeztették) más számottevő ellensége nem is akadt a területen. A sziget nagyragadozója, a jávai tigris (*Panthera tigris sondaica*) az orrszarvúnál is szomorúbb sorsra jutott, a félszigeten már negyven éve tökéletesen kiirtották.

Az Ujung Kulon Nemzeti Park faunája igen gazdag. 35 emlős, 54 kétlábú és hüllő, valamint 250 madárfaj él itt, nem számítva a rengeteg rovar és rákot. Ez utóbbiak közül a legérdekesebb az intórák, mely nevét a hímek jellegzetes ollómozdulatairól kapta. Éjszakánként a régi kókuszültvényeken lehullott gyümölcsöt keresve bolyong egy másik rák, az óriási méretű pálmatorvaj (*Birgus latro*).

A mangrovében nagy számban élnek az *Enhydra* és *Hydrophis* nemekbe tartozó tengeri kígyók, és itt tanyázik az indonéz vaddisznó (*Sus scrofa vittatus*). Utóbbi kedvelt elfoglaltsága, hogy a vízben tocsogva a fák léggyökerei alatt megbúvó rákok után kutakodik.

Ujung Kulon jellegzetes hüllője az elegáns repülő gyík (*Draco volans*), amire a terület másik különlegessége, a törpemacska (*Felis bengalensis*) vadászik. Kis szerencsével láthatunk itt halászmacskát (*Felis viverrina*), jávai mongúz (Herpestes javanicus) vagy ázsiai vadkutyát (*Cuon alpinus javanicus*). A park területén élő patások közül érdemes megfigyelni a bantenget (*Bos javanicus*), amint a kora reggeli és a késő esti órákban a pávák szokatlan társaságában legeg. A kistermetű, félig háziasított timori szarvas (*Cervus timorensis*) állománya Pencilang szigetén található. Az Ujung Kulon-i szarvasfélék között a legérdekesebb a kancsil (*Tragulus javanicus*), mely hasonlít egy dél-amerikai rágcsálóhoz, az agutihoz, de karmok helyett lábai patákban végződnek, és a hím szemfogai hegyes törökként állnak ki a szájából. A jávai mesékben a kancsil, mint a nyugati történetekben a róka, a ravaszság és az okosság megtestesítője.

Lehetetlenség volna minden madár-, rovar- és halfajról szót ejtenünk, így csak néhány érdekességet említünk meg. A lóvízhal (*Toxotes jaculator*) a levegőbe lövellt vízugárral ejti el áldozatait.

A kúszógóbé (*Periophthalmus argentilintatus*) egy olyan csöppnyi halacska, amely élete nagy részét a vízben kívül tölti, csak kopolytú nedvességét tartja fenn. Néha megfigyelhető, amint a hatalmas, 25 cm szárnyfeszítávságú atlaszlepke (*Attacus atlas*) mellett sütkérezik.

A jávai krónikák feljegyezték, hogy i. sz. 416 körül a Kapi nevű tengeri vulkán közvetlenül a kitörése után elsüllyedt. A víz felszínén maradt darabja addig nőtt és növekedett, míg egy újabb vulkáni kúp jött létre, a Rakata néven ismertté vált sziget. Egy 1680 körül arra haladó hajóból figyelték meg azt a kitörést, melynek következtében két újabb tűzhányó jött létre, a Danan és a Perbuatan. Ezek később a nagy vulkánnal egyesülve szigetet hoztak létre. 1883 májusában a Krakatau kráteréből felszálló hamufelhők mind fenyegetőbben takarták el az eget. Augusztus 27-én történt a nagy robbanás, mely a sziget több mint kétharmadát eltüntette a föld színéről. A kitörés során – melynek hangja kétszer olyan erős volt, mint a legnagyobb atomrobbanásé – több mint 20 km³ szilárd anyag került a levegőbe. Mivel a sziget lakatlan volt, a földre hulló sziklaeső és a hatalmas hamutenger emberéletben közvetlenül nem tett kárt. A tengerbe omlott vulkán keltette, több mint 40 méter magas szökőár azonban 36 000 áldozatot követelt Jáva, Szumátra és más közeli szigetek lakossága között.

Krakatau története ezzel azonban még nem ért véget, 1927-ben ugyanis egy újabb kúp emelkedett ki a kihunyt kráter mélyéről, melynek születése három évig tartott. Ma Anak Krakatau (Krakatau Fia) 181 méter magas, átmérője eléri a 2 km-t. A ma oly békés felszín alatt a természeti erők gigászi küzdelmet vívnak, s nem tudni mikor szabadulnak el megint.

Krakatau valóságos természeti laboratóriummá működik, ahol megfigyelhető, hogyan foglalják el az élőlények a lakatlan területeket. A rendszeres vizsgálatok azt mutatják, hogy fél évszázad alatt mintegy ezer fajnak sikerült megtelepednie a területen.

Halászmacska

Repülő gyík

Ázsiai vadkutyya

Kancsil

Érzelmi intelligencia

Daniel Goleman, az érzelmi intelligencia (IQ) fogalmát feltaláló amerikai pszichológus azt állította, hogy az IQ független az iskolás intelligenciától. Az emberi agy fejlődésének sok millió éve során az agy magasabb rendű központjai az alacsonyabb rendű ősi állományból fejlődtek ki. Körülbelül százmillió éve pedig megjelent a vékony, kétrétegű agykéreg, a gondolkodás területe. Ez az agykéreg egyre növekszik, pályái szaporodnak. A férfiakra jellemző logikus gondolkodás inkább a bal, a nőkre jellemző érzések inkább a jobb agyféltekében tárolódnak.

Az állatok döntéseit ösztöneik irányítják. Mindig csak két lehetőség közül kell választaniuk: igen vagy nem. Támadok vagy menekülök. Ehető vagy ehetetlen. Az ember döntéseit azonban megnehezíti a gondolkodás. Túl heves érzelmeink, de az érzelmek figyelmen kívül hagyása is elronthatja döntéseinket. A jó pályaválasztáshoz, a tártaláláshoz, a magánéletben és a munkahelyen való beilleszkedéshez a tiszta ésszerűség nem elegendő. Szükségünk van érzelmi bölcsességre, érzékenységre is. Az agykutatók tudják, hogy a női agy a férfignál szimmetrikusabb, s a két félteke között több a kapcsolat. A női érzékenység titka tehát nem másban rejlik, mint hogy a női agy genetikai adottsága révén tudatosítja a jobb agyféltekében tárolt információkat. Előhívja és a bal agyfélteké-

be emeli azokat az emlékeket, amelyek bizonyos múltbéli események érzelmi, képi, hangsúlybeli elemeit őrzik. A bal agyfélteke pedig összehasonlítja a jelen eseményeivel. Vagyis olyasmit is észrevesz, átérez, amit a férfi nem. Ezt hívják empátiának. Ez az a képesség, amit a nők oly sokszor hiányolnak a párjukban.

- Hány óra van? - Nézz rá a pólómra!

Amókás feliratú pólók hosszú ideje a népszerűségi listán élnek a fiatalok körében, ám úgy tűnik, hamarosan vetélytársuk akad. Manapság, aki igazán divatos akar lenni, elektromos szálakkal átszőtt felsőruházatot hord, amelyek mozgó, villódzó ábrákkal hívják fel viselőjükre a figyelmet. Ausztráliában például közkedvelt a digitális órát megjelenítő póló. Az időmérő négy kisméretű elemmel működik, amely a vezérlőegységgel együtt a póló belsejébe rejtett zsebbe helyezhető, mosás előtt pedig egyszerűen eltávolítható. Hasonló elven működik a házibulik és diszkók sztárja, a hangérzékelős póló, amelyen egy grafikus hangszínszabályzó kijelzője látható. A zene ritmusára mozgó fénycsíkok szinte vonzzák a tekintetet, így a póló tulajdonosa biztosan nem marad észrevétlen.

Különös biciklik

Ha valaki szívesen sportolna otthon, érdemes beszereznie egy szobabiciklit. Igen ám, de előfordulhat, hogy az otthon kényelme, pláne a kedvenc tévésorozat mégis henyélésre csábítja az embert. Erre a problémára tökéletes megoldás a speciális, televízióval összekapcsolható szobabicikli. A felhasználónak először be kell állítania a kívánt pulzusszámértéket, amely biztosítja a hatékony edzést. A mellkasra tapasztható pulzuszámoló ezután úgy működik, mintha a tévé távirányítója lenne. Ha a lelkes bicikliző lassul, és a pulzusszám csökken, akkor a tévé egyre halkabban szól. Ha pedig az igyekezet tovább lankad, a televízió se szó, se beszéd, kikapcsol.

Ugyancsak testmozgásra ösztönöz a háziasszonyi teendőket és a sportolás örömeit párosító biciklivel működtetett mosógép is. A különös szerkezet ötlete egy elszánt környezetvédő fejében fogant meg, aki a régi, kidobott tárgyak újrahasznosításának elkötelezett híve. Ez alkalommal egy kiszuperált bicikliből és egy ócskavastelepre szánt mosógépből alkotta meg a 21. század elkényelmesedett városlakóinak sporteszközét. A csodamasina másik nagy előnye, hogy a környezetet is kíméli, hiszen működéséhez csupán emberi erő szükséges.

Filmtörténet a „legelsők” tükrében

1976. Hal Ashby rendező *Út a győzelemhez* című filmjében először alkalmaz képstilizálással ellátott hordozható kamerát.

1977. Moszkvában bemutatták az első hologramfilmet: egy lány ékszereket rak egy üvegdobozba.

1980. Ronald Reagan személyében először választanak egy színészt az Amerikai Egyesült Államok elnökéül. Népszerűségét kiaknázva több sztár is politikai babérokra tör, közülük legismertebb az új kaliforniai kormányzó, Arnold Schwarzenegger.

1987. Julia és Júlia címmel elkészül az első videotechnikával forgatott film, Kathleen Turner és Sting főszereplésével.

1995. A *Toy Story* az első egész estés, teljes egészében számítógépes animációval készült film.

1998. James Cameron *Titánia* az első alkotás, amelynek bevételei meghaladják az 1 milliárd dollárt. A fehérek szuperprodukciónak árnyékában ugyanabban az évben elkészül az első olyan film, melynek írója, rendezője és producere is egy amerikai indián.

(Vége)

Szemfüles Kalendárium

Az agyag bűvöletében

Pista bácsinál jártam, aki egy ősi szakmát űz. Furcsa volt a rohanó világból egy nyugodt és hagyománytisztelő ember „mesevilágába” lépni. Pista bácsi ugyanis gölöncsér.

Riportalanyom elmesélte, hogy az egész családja ismeri a fazekasságot. A szakma generációról generációra maradt. Régen sok gölöncsér volt. A háziasszonyok kerámiaedényekben készítették az ételt. Ezért nagy szükség volt a fazekasokra. Mára ezeket az edényeket felváltották a fémedények és az üvegtálok, a tányérokat pedig a porcelántányérok. Pista bácsi szomorú, amiért ma már csak a hagyomány megőrzése miatt készítenek dísz tárgyakat agyagból. Ő arra törekszik, hogy tudását átadja az unokáinak.

A fazekasság kissé piszkos munka – magyarázta –, mivel az agyagot vízzel kell megpuhítani, és ettől sáros lesz a kezünk, sőt a ruhánk is. Az agyagot korongra helyezzük, amit lábbal hajtunk, hogy forogjon. Így az agyagból szebbnél szebb formájú edényeket tudunk alakítani. Mindezt csupán a kezünk segítségével. Ez a fazekasság szépsége.

Pista bácsi szeretettel mesélt a szakmájáról. Hogy viszonzom, elmeséltem neki, hogy testvérvárosunk, Mezőtúr kiemelkedő fazekasa Badár Balázs volt, akinek emlékére múzeumot nyitottak. Ki tudja, talán egyszer Pista bácsinak is egy emlékházzal köszöni meg Törökbecse a munkáját!

Bálint Tímea, 7. osztály
Miloje Čiplic iskola, Törökbecse

Ada

A Cseh Károly iskolában február 25-én tartották meg a szavalóverseny iskolabajnokságát. A községi versenyre a következők jutottak tovább: Tóbiás Vivien (5. e), Gyarmat Judit (7. e), Boros Brigitta (8. b), Dobrotka Katinka (8. c), Törökfaluból pedig Kisbicskei Andrea (7. osztály) és Bogrnár Boglárka (8. osztály). – **Karácsonyi Áron**

Óbecse

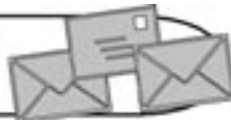
A Samu Mihály iskolában szív alakú dobozba tehető a szimpátiájuknak címzett leveleket a tanulók február 14-én. A kispostások az ötödik és a hatodik óra alatt kézbesítették a küldeményeket. A legkedvesebb lánynak Sass Szabina, a legkedvesebb fiúnak pedig Fleisz Tamás nyolcadikos tanuló bizonyultak. Azzal este az iskola előcsarnokában buli volt, ahova szív alakú belépőjeggyel lehetett bemenni.

A február 23-án megtartott községi biológiaversenyen Balzam Henrietta hetedikes tanuló gyűjtötte össze a legtöbb pontszámot. Az ugyanakkor megtartott német nyelvi versenyen György József nyolcadikos tanuló második lett.

Február 23-án a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben az anyanyelv világnapja alkalmából műsort tartottak, amelyen felolvasást az Anyámnak anyja adott ízes ígét... című pályázatra érkezett legjobb írásokat. Jablonszki Ágota nyolcadikos tanuló fogalmazásáért könyvjutalomban részesült.

– **Balzam Henrietta**

MIZUJS?

Gondolatok az alkoholizmusról

Vannak olyan emberek, akik szerint az alkohol nagyon jó. Azért, mert az alkohol hatása alatt nem tudják, mit csinálnak. Viszont az alkohol nagyon veszélyes is lehet. Viszonylag kis mennyiségű szeszes ital is elegendő ahhoz, hogy függőséget okozzon.

Az emberek bánatuk enyhítése céljából nyúlnak a pohár után, és ez, ha gyakran előfordul, szintén függőséghez vezet. Ha az alkoholistától elvonják a szeszes italt, rosszullet fogja el, hány és remeg a keze. Emlékeztetiesést okoz, a legsúlyosabb esetben még elme zavart is előidézhet. Egy családra nagyon rossz hatással van, ha az egyik szülő alkoholista. Az esetek többségében az apa fogyaszt nagy mennyiségű alkoholt. A szeszes ital legelő-

ször az ember máját támadja meg, és így komoly egészségromlás következik be. Az alkoholista elhanyagolja magát és a családját, valamint a munkáját. Nemcsak szellemileg, hanem fizikailag is szemmel láthatóan leépül. Ilyenkor nincs más hátra, mint az elvonókúra. Ez olyan gyógykezelés, amelynek során az alkoholisták orvosi felügyelet mellett szoknak le az itálról. Pozitívan hat az alkoholfüggőre, ha a családja is segíti és mellette áll.

Annak érdekében, hogy elkerüljük ezt a sok szörnyűséget, gondoljuk át tetteink következményeit mielőtt a pohár után nyúlnánk.

Lévai Szintia, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Hogyan viselkedjünk?

Néha anyám meséli, milyen illetlenek a mai fiatalok. Az utcán látja, amint a gyerekek nem köszönnek, mások után szólnak, és közben még szemtelnek is. Én ezeket a hibákat nem szoktam elkövetni, de akadnak olyanok, akik megkérdem tőlem, miért köszönök mindenkinek. Szerintem nem engem kellene kérdezni, hanem őket, hogy miért nem köszönnek. Persze a felnőttek sem hibátlanok. Sokszor hiába köszönök egy nálam sokkal idősebb személynek, nem fogadja. És akkor a gyerekek nem köszönnek?

Gyakran előfordul az iskolában, hogy valaki kopogás nélkül lép be a tanterembe tanítás alatt. Szerintem a kopogás alapvető dolog, amit illelem nem elfelejteni. Amikor látunk egy idős embert, aki valami okból nehezen közlekedik, annak is kell segíteni. Ez az eset ritkán fordul elő.

Sokszor látom az utcán jövet-menet szinte mindegyik ház össze van firkálva. Nem is beszélve a színházról. Nem értem, miért kell éppen Csantavér egyik legjelentősebb épületét ilyen módon tönkretenni. Hány és hány idegen halad át naponta Csantavéren, és mit gondolhatnak? Akik ezt tették, semmi szégyent nem éreznek.

Még egy fontos dolog az embertársainkhoz való viszony. Ez főleg ránk, gyerekekre vonatkozik. Ha valakivel nem értünk egyet, soha nem tudjuk szépen megbeszélni, mindig verekedés a vége. Sajnos ez nemcsak a gyerekeknel, hanem igen gyakran a felnőtteknel is előfordul. Véleményem szerint a jó modor az egyik legfontosabb tényező az életben.

Bozsik Huanita, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Fontos a kitartás

Hosszú évekig nem hallottunk a hazai teniszezőinkről semmit. Most viszont többen is a világranglista legjobbjai között vannak. Csodálom tehetségüket, biztos vagyok benne, hogy sok-sok munka, edzés és küzdelem áll az eredmények mögött.

Az általam üzőt sportot, a sakkot szellemi sportnak nevezik, de tanúsíthatom, hogy igencsak fárasztó fizikailag is. Egy-egy hosszabb verseny után fáradtabb vagyok, mint egy tornaóra után, bár ezt sokan nem hiszik. Eredményes sportolóink kitartó munkájának megvan a gyümölcse. A siker, az eredményes versenyek önbizalmat adnak az embernek. Példaképeim eredményei nekem is egyfajta útmu-

tatóként szolgálnak. Igyekszem én is az általam üzőt sportban a lehető legjobb eredményt elérni. Tudom, sok kitartást és edzést igényel, de egyelőre nagyon élvezem. A versenyeknek köszönhetően sok szép helyre eljutottam már hazámban és külföldön.

Remélem, még sok versenyen vehetek részt, melyeken jó helyezéseket érhetek el.

Lőrincz Renáta, 6. osztály
Tömörkény István iskola, Tornyos

*

Renáta, a tavaly novemberben megtartott sakkversenyünkön a lányok közül a harmadik helyen végzett.

A Gyermekfaluban jártunk

Február elsején a kamenicai Gyermekfaluban járt a kisoroszi Gligorije Popov iskola tíz tanulója, akik a diákkarparlament tagjai is. Velük volt az iskola pedagógusnője is. Elvitték a karácsony táján gyűjtött szeretetsomagokat az ott élő gyerekek-

nek. A csomagokban tanszer, tisztálkodási szerek, ruhanemű és játékok voltak.

Martonosi Máté, 7. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisoroz

Hogyan vezeted le a dühöd

1. Milyen jelzéseket ad a tested, amikor haragszol?

- a) Erősnek érzem magam.
- b) Izzad a tenyerem, gyorsabban ver a szívem.
- c) Törni, zúzni akarok.

2. Kinek a társaságában engeded meg magadnak a dühöngést?

- a) Csak szűk családi körben.
- b) Baráti társaságban.
- c) Idegenek előtt sem zavartatom magam.

3. Hogyan közlöd, ha dühös vagy?

- a) Határozottan és fokozatosan jelzem a problémát.
- b) Jólnevelten, de határozottan reagálok a dühítő helyzetre.
- c) Hirtelen felcsattanok, és fennhangon közlöm a véleményemet.

4. Magadba fojtod a feszültségedet?

- a) Többnyire csak átmenetileg mérgelődöm.
- b) Részben igen.
- c) Eszemben sincs.

5. Hogyan vezeted le a feszültséget?

- a) Tornázom, és a levegőbe csapkodom.
- b) Kiabálva szabadulok meg a feszültségtől.
- c) Valamit odavágok, és ettől megkönnyebbülök.

6. Könnyen elfelejted a haragod tárgyát?

- a) Kissé felkavar, de egy idő után elmúlik.
- b) Hosszú ideig őrlődöm.
- c) Ha kidühöngtem magamat, akkor elfelejtem az egész esetet, és ismét vidám vagyok.

7. Bosszúálló vagy?

- a) Nem törődöm az egészszel.
- b) Ha alkalom kínálkozik, akkor kiegyenlítem a tartozást.
- c) Találok megoldást, hogy keményem lecsapjak arra, aki felbosszantott.

Pontozás

- a = 1 pont,
- b = 4 pont,
- c = 7 pont.

Tombolsz, hisztizel dühödben? Kiabálsz, csapkodsz? Esetleg sporttal vagy játékkal vezeted le a haragod?

Értékelés

7 és 21 pont között:

Uralkodsz az érzelmeiden. Határozott, erős akaratú személyiség vagy. De értelmetlenül sokáig őrlödsz, és nem bocsátasz meg könnyen annak, aki feldühített. A mérged, helyesen, fizikai úton vezeted le. De jót tenne, ha kiüvöltened a visszafojtott dühödöt, amikor egyedül vagy.

22 és 35 pont között:

Te nyitott személyiség vagy. Mindig kifejezésre juttatod, ha gondod van valakivel. De azért lehetőség szerint betartod az illemszabályokat, és nem bántod meg túlságosan a partneredet. Szerencsére saját magadat sem izgatod fel túlzottan.

36 és 49 pont között:

Heves vérmérsékletű és forrófejű vagy. Gyorsan közlöd a problémádat. A baj csak az, hogy nincs benne fokozottság. Te rögtön a legvégső megoldást alkalmazod. Nem feltétlenül szükséges verébre ágyúval löni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves múltam. A gondom az, hogy szeretek egy fiút, akivel járunk is, úgy újév óta, de nem vagyok benne biztos, hogy ő tiszta szívből szeret-e. Felmerül rögtön a kérdést, hogy miből látom ezt. A viselkedéséből. A szemem láttára más lányokkal is flörtöl, kedves hozzájuk, mintha csak játszana az érzéseimmel. Vagy csak féltékeny-nyé akar tenni? Vagy ezzel akarja kimutatni, hogy mégsem szeret, és várja, hogy én szakítsak? Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, hogy tudjam, mit csináljak!

E. Sz. L.”

Válasz:

Kedves E. Sz. L.!

Először is jó lenne tisztáznod magadban, hogy számodra mit is jelent az, hogy „tiszta szerelem”, hisz ez nem ugyanazt jelenti mindenkinek. Azt is el kell fogadnod, hogy a tizenéves kori szerelmek még nem végződnek „az ásó, kapa, nagyharang” mondással, mint a mesékben. Ti még csak most tanulgatjátok a szerelmet, azt, hogy miként kell kimutatni, ápolni és megélni két ember legközvetlenebb viszonyát. Ebbe beletartozik az is, hogy gyakoroljátok a flörtölést. Még nem tudjátok pontosan, hogy mit is vártok a másiktól, ezért, amennyiben lehetséges, ha gond merül fel a köztetek lévő viszonyban, beszéljétek meg ezeket a dolgokat. Persze abban is egyeztetek meg, hogy meg fogjátok beszélni ezeket a dolgokat. Ezért, ha zavar a flörtölése a többi lánnyal, akkor ezt mondd is meg neki. Ha veled van, veled törődjön. Ha nem tudja elfogadni, vagy továbbra is folytatja a számodra nemkívánatos viselkedést, előzd meg a további szenvedésedet és bosszankodást, és szakíts vele te. Biztosan idővel akad majd olyan fiú, aki még jobban tetszik, mint ez, és még jobban megfelel az elvárásaidnak, jobban össze tudtok hangolódni mind a közös érdeklődés, mind az egyforma értékek, elvárások szempontjából.

„Kedves Bori Mária!

Kérem, segítsen! Úgy kezdődött, hogy ártatlanul szemeztünk úgy két hónapja az iskoladiszkóban. Két hete azonban a barátai odajöttek hozzám, és azt mondták, hogy a fiú valójában szeret, csak nem meri bevallani. Amikor odajöttek hozzám, úgy tettem, mintha nem is érdekelné, mintha észre sem akarnám venni, pedig nagyon is meg akartam neki mondani, hogy nekem is nagyon tetszik. Félttem, hogy ha ezt megteszem, a többiek majd kicsúfolnak, hogy már másnap rajtunk nevet mindenki. Azóta néha csak pár percig néz, de amikor odafordulok, rögtön elmegy. Talán én vagyok a hibás, mert nem mertem odamenni hozzá. Talán, ha lett volna egy kis merszem, már régóta járnánk! Mit tegyek most? Nagyon szeretem a fiút! Állandóan rá gondolk.

B. B.”

Válasz:

Kedves B. B.!

Azt hiszem, még nincs minden veszve! Először is, ha tényleg olyan fontos számodra az a fiú, szedd össze a bátorságod, és megfelelő alkalommal, megfelelő helyen, néző- és hallgatóközönség nélkül mondd meg neki, mit hallottál róla. Azt, hogy egyesek szerint tetszel neki. Hogy jó lenne, ha igaz lenne ez a tény, mert ő is tetszik neked, hogy szeretnéd közelebből megismerni. Nem szeretnél a társaitok tekintetének és figyelmének összütésében beszélgetni vele.

Készülj fel arra, hogy a fiú is ugyanolyan bizonytalan és tapasztalatlan ebben a dologban, mint amilyen te vagy. Hogy igyekszik leplezni a valós érzéseit, pont amiatt, amiért te is, hogy ne szakálják a többiek. Szóval, jól válaszd ki, hogy mikor és hol beszélgettek. Ha megtetted az első lépést, a többi a fiútól, és a te további viselkedésedtől, illetve főleg a feltett kérdésre adott válaszoktól függ. Mi pedig majd szorítunk!

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek! Azt hiszem, nagyon balul sült el a hajszíнем változtatása. Haragszik is rám az édesanyám. A téli szüni időben a barátnőmmel elhatároztuk, hogy a barna hajamat szőkére festjük. De szerencsétlenségemre, nem szőke, hanem róka vörös lettem! Lehetetlen szín. Hogy újra barna legyek, hennával próbálkoztunk. Most a hajam vörös, itt-ott barna hajtincsekkel. Utálok így magamat. Van valamilyen szer, amivel helyrehozhatnám a dolgot? Kérlek, adj tanácsot!

S. O. S. 14”

Válasz:

Kedves S. O. S. 14!

Azt hiszem, ideje, hogy abbahagyd a kísérletezést, mert látod te magad is, hogy nem voltál ebben sikeres. A hajfestés nem gyerekjáték. Ezt én magam is megtapasztaltam a saját bőrömön, igaz nem 14, hanem 19 éves koromban, amikor fekete festékekkel próbáltuk az unokatestvéremmel szebbé varázsolni a gesztenyebarna hajamat. Koromfekete lettem, hátul barna foltokkal, mert az én hajmennyiségemre nem volt elég az egy tubus festék. A bajt még az is tetőzte, hogy lakodalomra készültünk a családban. Az egyenletesen félhosszú hajamat rövidre kellett vágni. Azóta is fodrással végeztem az ilyen műveletet. Habár így is megtörtént már, hogy mivel a fodrásznő tapasztalatlan volt, elégedetlenül mentem egy másikhoz, hogy kijavítsa a hibát. Neked is azt ajánlom, hogy gyűjtsd össze a pénzedet, beszélj anyuval is, és minél előbb menj el egy fodrászhoz, aki majd, miután elmondta, hogy mi mindent vittél fel a hajadra, orvosolja a bajt. Biztos, hogy nemcsak egy preparátumra lesz majd szükség, és hogy neked is meg kell válnod a hajad egy részétől, ha hosszabb. Ha jól tudom, előbb a természetes hajszínedhez legközelebb álló színűre festi, majd hagynod kell egy jó ideig nőni. És főleg többé ne kísérletezz! Ha változtatni akarsz a hajszíneden, először is várd meg, hogy befejezzétek az általános iskolát, mert tudom, hogy általában az iskola viselkedési szabályai között ott van egy tétel a hajviseletről. Arról nem is szólva, hogy a különböző vegyszerek nem a legegészségesebbek közé tartoznak. Károsak lehetnek a fejlődő szervezet számára. Sajnálom, ha idősebb korodban, azért mert túl korán kezelted a hajadat és a fejbőröd agresszív vegyszerekkel, mint amilyenek a hajfestékek, a hajad „ritka”-széppé válna.

„Kedves Bori Mária!

Tizennégy éves vagyok és van egy fiú, akibe szerelmes vagyok. Gyerekkorunk óta ismerjük egymást. Nem régóta úgy érzem, hogy számomra több, mint egy gyerekkori pajtás. Alig várom, hogy találkozzunk. Ha meglátom, hogy közeledik, rettenetesen elkezd dobogni a szívem, odabújnék hozzá, hogy simogasson. Kérem, adjon tanácsot, mit tegyek?

Barátok?”

Válasz:

Kedves Barátok!

Igazán nehéz helyzetben vagy, ha a fiú benned nem látja azt a szerelmes lányt, aki igazából vagy. Ezt még tetőzheti az is, hogy esetleg még nem érdeklik a lányok és a szerelem, úgy ahogyan te érdeklődsz a fiúk és a szerelem iránt. A lányok ugye általában előbb érnek be, egy-két évvel előbbre járnak, mint a fiúk. Ezért jó lenne megtudni, hogy csak a barátnőt látja-e benned, akivel nagyon jól megvan óvoda óta, vagy már meglátta benned a nőt, aki tetszik is neki. Esetleg kipuhathatod azt is, hogy van-e már neki szimpátiája. Ha minden próbálkozásod ellenére továbbra is csak barátkozna veled, nincs mit tenned, le kell mondanod a szerelméről és megelégedned a barátságával. Ha barátok maradtok, akkor fel kell készülnöd arra, hogy idővel szerelmi örömeit és bánatait is meg fogja osztani veled. Ha ezt nem tudod elfogadni, és nézz más barátok, barátnők után, hogy nyugodtan nyalogathassad vérző sebeidet.

Gazsi kalandja

Hihetetlen történetet mondok, de annyira állítják, bizonyítják az összes medvék (mert szeretnek ám a medvék dicsekedni), hogy lovagiatlanság benne kételkedni.

Gazsi körül forog a kaland. Gazsi, ez a vásott kisfiú elszökött otthonról (bizonyosan rossz fát tette a tűzre, eltört talán egy bögrét), s addig ment, mendegélt, míg egyszer az erdőben találta magát, annak is a kellős közepén.

Megéheztén korgott a hasa, szeretett volna már visszamenni, de nem tudta az utat.

Nosza, sírásra fakadt a mi Gazsink, de biz' azt senki sem hallgatta, csak a gyík és a szarka, de azok csak nevték, mintha mondanák: „Minek mentél el otthonról, te kis csacsi! Minden dolognak előbb kell a végét átgondolni!”

Amint így búslakodik a szegény Gazsi, egyszer csak megzörren a gally, s ott terem a tisztáson dirmegve-dörmögve egy vén mackó.

Most ijedt meg igazán Gazsi, roppant zokogásra fakadva.

– Ne bögj, fiacskám – mondá a medve szelíden –, nem eszlek meg, pedig jó pecsenye válnék előled. De a minap megfogta a bocsmat egy ember, aztán megsajnálta, szabadon eresztette, akkor megfogadtam, hogy soha többé nem eszem emberhúst.

– Igazán nem akar megenni, Mackó bácsi?

– Nem én, fiam, inkább itt halljak éhen!

– Akkor hát vezessen haza az apámhoz.

– De már olyan bolondot nem teszek a kedvedért, hogy én a falu közelébe menjek. Hanem tudod, mit? Fölveszlek a hátamra, hazaviszlek a barlangomba játszótársnak a fiam mellé.

A medve hátára vette Gazsit, s meg sem állott vele hazáig.

Otthon már párolgott a jó ebéd, pecsenye, gyümölcs, s csemegének medvecukor.

A kis bocsnagyon megörült a pajtásnak, s Gazsi is kezdett kibékülni a helyzetével. Csak úgy visszhangzott a barlang vidám hancurájuktól.

Birkóztak, bűvösdit játszottak, a denevéreket ijesztgették.

A kis medvebocsnagy olyan udvarias volt, hogy földhöz hagyta magát vágni, s Gazsi kacagott, ugrált örömeiben.

Az öregúr (már tudniillik Mackó uram) elvégezvén délutáni szunyókálását, így szólt:

– Menjünk most, gyerekek, sétáljunk egyet a parkban. (Az erdőséget a maga parkjának tartotta.)

De a kirándulás rosszul ütött ki. Egy fa mögül vadász leselkedett a medvére.

Durrant a fegyver, s az öreg mackó fején találva rogyott össze. A kis bocsnagy ijedten futott apjához annak fájdalmas bögésére, Gazsi ellenben se nem hallott, se nem látott semmit, rémültében hanyatt-homlok rohant egyenesen a vadász felé:

– Végem van! – hörögte az öreg mackó.

– Ne hívassak orvost? – siránkozott a bocsnagy.

– Nem, nem! Megpróbálok hazavánszorongni!

S a vén medve nagy kínosan hazaindult; a vér csak csepegett a fejéből. Mindenütt piros lett a fű, amerre mentek. De annyira jó szíve volt, hogy Gazsiról se feledkezett meg.

– Hát a pajtásod hol van?

Szétnéztek az erdő fái közt, s íme, a rossz Gazsi már akkor a vadász ölében ült.

– Gonosz, hálátlan teremtés – sóhajtott a medve –, a gyilkosomhoz szegődik.

De Gazsi hálátlanságát csakugyan nem lehetett csodálni, mert a vadászban a saját édesapját ismerte fel.

– Te vagy, édes rügyem, kis Gazsikám?! – kiáltott fel a vadász, vidám öröme gyúlva.

– Ej, csakugyan rád akadtam! Milyen szerencse, hogy a vadak fel nem faltak! De minek is teszel olyanokat, hogy felügyelet nélkül távozol hazulról?

– Soha nem teszem többet – könyörgött Gazsi –, csak még most az egyszer bocsásson meg, édesapám. Itt veszttem volna, ha nincs az a becsületes medve, akit édesapám meglőtt; az a hátára vett, hazavitt a barlangjába, megettet, megitatott, gondomat viselte...

– És én éppen azt a medvét lőttem meg! – kiáltott fel a vadász megilletődve. – Hát én a vadállatnál is rosszabb vagyok? Gyere, fiam, vezess a medvéhez!

Elindultak a medve barlangjába. Már otthon feküdt az öreg mackó bekötött fejjel, a bocsnagy pedig gyógyította mindenféle füvekkel és orvosságokkal.

Gazsi odarohant, és kezet csókolt a mackónak, ami láthatólag könnyítette fájdalmát, míg ellenben a vadász ünnepélyesen bocsánatot kért:

– Ne haragudjék, barátom uram! Ami történt, történt, változtatni már nem lehet. De szívem mélyéből sajnálom.

A mackó kezet nyújtott a vadásznak, s ezzel szent lett a béke. Sajátóság ritka eset, érdemes arra, hogy a piktör bácsi lefesse.

Mondjam-e még tovább ezt a mesét? Medvecson is beforr, a mackó meggyógyult.

Gazsi és a vadász ott maradtak a beteg mellett egészen a felgyógyulás napjáig, amikor aztán annak az öröme egy víg napot csaptak a barlangban.

Nagy lelkesedéssel járták a medvetáncot:

Heje, huja, haj,

Nincs már semmi baj!

Mikszáth Kálmán
Borbás Zoltán illusztrációja

Tudott dolog, hogy a történelmet írott adatok és ásatások előkerült leletek alapján írják. Ezek a leletek néha nagyon gazdagok és érdekesek.

Egy nagyon gazdag történelmi forrást Pompeji város pusztulása szolgáltatja az utóknak. Pompeji az olaszországi Vezúv vulkán közelében került el, és amikor a vulkán korszakunk 79. évében borzasztó erővel

Pompeji

kitört, a forró láva elborította az egész várost és percek alatt minden elpusztult. A lassan kihűlt, megszilárdult láva, szinte eredeti formájában konzervált mindent. Három pompeji ház falán olyan rajzokat találtak, amelyek a Vezúv már kialudtnak hitt hegységét ábrázolják a katasztrófa előtt. A hegy neve: Vesuvius azt jelenti, tűzhegy.

Évszázadok múltán, ásatások során, rengeteg lelet került elő, amelyek az akkori élet több oldalát tárják elénk. Így például a várost a sok érdekes építményével (amfiteátrum, templom, fórum), szobrokat, használati tárgyakat, sőt ruházatot is.

Pompeji fő varázsa az, hogy míg a többi ókori városban az egymást váltó generációk és korszakok felőrölték a múltat, ez a város úgy került újra felszínre, ahogyan a borzalom napján élete félbemaradt.

P. J.

Kérdések – válaszok

– **Eredetileg mit tartott két, ma hiányzó kezében a milói Vénusz?**

– A ballal almát, a jobbal pedig a ruhája szélét emelte föl.

– **Ki készítette az első konzervet?**

– 1790-ben Napóleon szakácsa, François Appert (üvegben).

– **Ki találta fel a szaxofont?**

– Adolph Sax belga hangszerkészítő, 1842-ben.

– **Melyik a legrégebb európai lobogó?**

– A dán – 1219 óta, piros alapon fekvő fehér kereszttel.

– **Ki volt Hübele Balázs?**

– Irodalmi alak, Arany László Délibábok hőse című művének főszereplője.

– **Melyik az egyetlen színesfém, amit már az ókorban is ismertek, és amely az egyik ország nevét kapta?**

– A réz. Latinul Cuprum, görögül kúprosz, vagyis: Ciprus.

– **Melyik a legnagyobb édesvízi emlős?**

– A víziló.

– **Mi a szélszörpök?**

– A neve megtévesztő, mert valójában sivatagi pók (rovarpók), amelynek kilencszáz faja ismeretes.

– **Hányféle rigófaj létezik jelenleg a Földön?**

– Több mint háromszáz.

– **Melyik a világ legkisebb köztársasága?**

– San Marino, mindössze hatvanegy négyzetkilométer a területe.

– **Van-e olyan hal, amelynek mindkét szeme a bal oldalán helyezkedik el?**

– Igen, a rombuszhal.

– **Mennyit tud repülni a kazuár?**

Semennyit. Ez a nagy testű ausztráliai madár egyáltalán nem tud repülni.

– **Miért hot dog a hot dog?**

– A kifejezés magyarázata nem éppen szalonképes. A hot dog angolul forró kutyát jelent, s az elnevezés oka, hogy az amerikaiak forró kutyaurülékhez hasonlították a maga idejében újdonságnak számító kiflibe tömött főt virslit.

D–v

Múmia az erdőben

Sok ezer évvel ezelőtt a messzi Egyiptom földjén hatalmas fáraók és gazdag előkelőségek holttestét balszamozták be tudós mágusok, akik kiszedve a hulla belső részeit, növényi balszamokkal konzerválták azt. Utána vékony vászonszálakkal tekerték a hullát, s innen a még napjainkban is létező múmiák.

Mégis, a mumifikálás mesterségét legjobban nem tőlük, hanem a keresztcsőrű madártól tanulhatjuk meg. Sokszor előfordul, hogy az erdőben elpusztult keresztcsőrű hullájára bukkanunk. Ha kézbe vesszük a megmerevedett madártestet, észrevehetjük, hogy milyen jól ellenállott az enyészetnek. Olyan, mintha valami konzerválószerrel itatták volna át. Valóban, itt a természet csodálatos mumifikáló eljárását láthatjuk. Az állandó fenőmagkoszt ugyanis teljesen átjárja a szöveteket gyantás anyaggal, ami megővta a sejteket az enyészettől, olyan jól, hogy még a dögevő bogarak sem vetemednek a keresztcsőrű hullájának felzabálására.

A szakirodalom olyan esetről is tud, amikor 20 éve elpusztult állatka került elő teljes épen egy faodúból.

A keresztcsőrű példája tanította meg az embert is arra, hogy mumifikálással konzerválja a gyűjtemények számára szükséges állattetemeteket.

V. J.

Szólásmagyarázat

Pálcát tör valaki felett

Ez a szórol szóra németből fordított szólásmondás csak a legutóbbi időben honosodott meg nyelvünkben. Jelentése: kedvezőtlen, lesújtó ítéletet mond valakiről. A szólás egy régi német jogszokásban gyökerezik. A halálra ítélet kivégzése előtt még egy ünnepélyes kihallgatásra a bíróság elé vezették. Ekkor hirdették ki előtte az ítéletet véglegesen, majd a bíró egy fapálcikát háromfelé tört, s azt ezekkel a szavakkal dobta az elítélt lábai elé: „Segítsen Isten, én nem segíthetek rajtad.” Végül átadták a halálra ítéletet a hóhérnak, aki végrehajtotta az ítéletet. A pálcá eltörése eredetileg azt jelentette, hogy a büntetőeljárásnak vége, az ítélet véglegességét jelképezte.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11						12				
				13	14		15			
16	17		18			19		20		
21					22		23			
		24		25					26	
		27				28			29	
30	31		32			33		34		
35								36		

- Tessék mondani - mondja az egyik utas a kalauz-nak -, ez a vonat mindenhol megáll?

- ... - kérdez vissza a kalauz.

A kérdés a rejtvényben

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része (folytatás a függőleges 10. sorban), 11. Sorsjáték (ék. h.), 12. Kormánykerék, 13. Éjfél előtt, 15. Ilka egynemű betűi, 16. Az egyik kontinens, 20. Szánt, szerbül, 21. Fordítva vízelvezető, 22. Jelez a kutya, 24. Női név, 26. Indulatszó, 27. Méz betűi keverve, 28. Németh Rudolf, 29. Északi férfinév, 30. Hangtalan Sára, 32. Orosz Ibolya, 33. Lel, 36. Létezik.

Függőleges sorok: 2. A Jupiter holdja, 3. Vendéglő, 4. Részvénytársaság, 5. Kis Tamás, 6. Avasodni kezd, 7. A szurkoló öröme (ék. h.), 8. Létrehoz valamit, 9. Fordítva ám! 14. Heveny, 17. Mozi fele, 18. Figyelmeztet (ék. h.), 19. Ügynök, szerbül, 23. Nem erre, 25. Össze-vissza nézi, 26. Párol, 31. A tetejére, 34. Folyadék.

Betűrejtvények

1

Z G
O O

2

A

A

O O O R I N

3

O R
G K
D

4

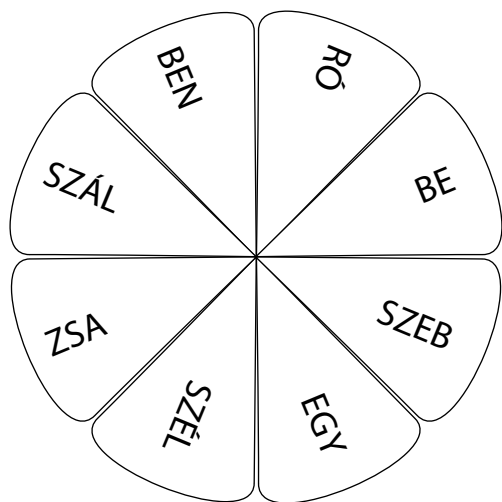
M L
DO
A I

Skandináv rejtvény (9.)

A közelgő nőnap alkalmából Szabó Lőrinc Nők titka című versének első két sorát kell megfejtenetek.

	PÁRNA NÉPIESEN	NYUGAT	OROSZ FOLYÓ	GYÖKÉR	MAGAM	KELETKEZIK	
	50	NORD	HARAGSZIK (ÉK. F.)	BELGRÁDI HÉTILAP	SZIKLA-DARAB	MEZEI PÁRATLANJAI	
NITROGÉN	TISZTÍTÓ-ESZKÖZ	OLASZ TELEVÍZIO		A 3. SZEMÉLY JÓZSEF ATTILA-VERS	FÁBAN ÉL (ÉK. H.)		
O. E.		NULLA	NÉMETH MÁTYÁS		ÁTKOZ		
DE			HÁZ-HELY		OROSZ FOLYÓ		
LEVÉL-KEZDET! BIROSÁGI ÜGY		AMIKORRA	FORDÍTVA ÁLLÓVIZ	A. O. Z.			THAIFÖLD
			LÉTEZEM	EME			NÉVELŐ
HÉT ELEJE	999	MESSZIRE	LUXEMBURG	ADA ELEJE	-RA, ...	1000	
LEJEGYZEJ (ÉK. H.)	499	1001	ITT, SZERBÜL	TELEVÍZIO	NÉMETH LÁSZLO	IGEKÖTŐ	
	MÁLTA	TÁPLÁL		RÉSZEMRE			
	FÉL ÖT!	TEMPUS		ZÉRO			
						51	

Virágszirmok

A virág szirmaiban levő szótagokat rakd át olyan sorrendbe, hogy a nőnapra is megfelelő dal kezdete legyen olvasható!

Szóláncok

1

HANG
.....
LÖKÉS

 2

SZER
.....
LÁMPA

3

SZÓL
.....
Ó

 4

Ó
.....
PART

Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval értelmes szót alkot!

Keresztszavak

	K	S	M						
	E	Z	Ö						
	N	E	G						
E	R	E					NY	E	S
F	E	L					S	É	G
S	Z	E					Y	E	K
	K	L	T						
	Ó	E	Ö						
	C	T	D						

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

Meghatározások

1. Szerzetes
2. Női név
3. Árnyékos ellentéte
4. Piszke
5. Az egész része
6. Megver
7. Fejfedő
8. ..., ne mérgeledj!
9. Főzőedény
10. Okos
11. Péksütemény

Ha jól oldottad meg a rejtvényt, akkor a kiemelt oszlopban egy nagy meseíró neve alakul ki.

Számjáték

2			8
	12		
	20		
26			32

Írd be az üres mezőkbe a 2-től 32-ig terjedő számokat úgy, hogy a számjegyek összege mind vízszintesen, mind függőlegesen, mind az átlók mentén 68 legyen!

A 8. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Hát, ha meggyújtom, uram...

Betűrejtvények

1. cserebere, 2. gerely,
3. kerecsen, 4. kerekes

Keresztszavak

Vízszintesen: aprította, cseresznye, futórózsa

Függőlegesen: ószirózsa, mesterség, elmosogat

Lóugrásban

– Biztosan fogytán van a műtrágya.

Kitöltőcske

Bajmók

Madarak

1. vadkacsa, 2. kormorán,
3. flamingó

A 7. skandináv rejtvény helyes megfejtése

MÁTYÁS KIRÁLY TRÓNRA LÉPÉSE, IGAZSÁGOS.

Könyvjutalmat kap

Nagy Szabasztián
Magyarkanizsa

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

149. AZ URALKODÓ ELISMERI A FŐAUGUR IGAZAT. NYOMBAN A FELESEGEHEZ SIET. S MINTHA MIT SEM TUDNA, MEGKÉRI. MUTASSANAK BE EGYÜTT ENGESZTELŐ ALDOZATOT A MAGNA MÄTERNÄK.

NÉ BANTS, DIOCLES. AZ ISTENEIDDEL, AKIK ELVETTEK A FIAMAT. PANTALEON MEGMONDTA...

150. A TE PANTALEONOD ORGYILKOS VOLT! HA VALÓRA VÁLTJA SZANDEKÁT, MA SE URAD, SE FIAD!

SZERETNE ELHARAPNI A NYELVET, DE MÄR KÉSÖ. HIRTILEN FELINDULÁSÄBAN ELSZOLTA MAGÄT.

151. DIOCLES... MIT MONDTAL?... DIOCLES!

HA AZ ISTENEK UGY AKARTÄK, PRISCA, HÄT TUDD MEG A VALÖT. APOLLINÄRIS ELI!... QUINTIPOR A MI FIUNK!

MÄSNÄP A CSÄSZÄRNÉ. AZ UDVARI NÉP SZEMELÄTTÄRÄ TOMJENT HINT JUPITER OLIMPICUS OLTARÄRÄ. MINDENKI A SAJÄT SZEMEVEL LÄTHÄTJA, HOGY NEM TÄRTOZIK AZ ISTENTELENK KÖZE.

ALIGHÖGY A BÄBORZÄSZLÖS CSÄSZÄRI GÄLYÄ ELHÄGYTÄ A KIKÖTÖT, MEGNYILNÄK A BÖRTÖNÖK KÄPÜI A VERPAD. A MAGLYARAKÄSÖK FELE DIOCLETIANUS, AMIÖTÄ MEGÖREGEDETT. IRTOZIK A VERTÖL. MOST AZONBÄN NEM ISMER KÖNYÖRÖLETET.

AZ ÄLDÖZÄTTÉTEL UTÄN A CSÄSZÄR KÖZLI KIVÄNSÄGÄY FELESÉGEVEL: BÄJÄEBÄ KELL UTÄZNIÄ.

153. ELVÄLASZTÄSZ TÖLE, ALIGHÖGY VISSZÄÄDTÄD? NEM IS LÄTHÄTOM?

NEM, PRISCA. ELÖBB HOZZÄ KELL SZÖKNÖD A BOLDÖGSÄG GÖNDÖLÄTÄHÖZ. HÄ MÄR UGY ÉRZED, HÖGY EL TUDÖD TITKÖLNI ELÖTTÉ ÖRÖMÖDÖT. UTÄNÄD KÜLDÖM.

(FOLYTÄTJÜK)

Kos (III. 21.–IV. 20.)

A társasági életed most hirtelen nagyon fellendült. A szerelmi életed úgyszintén, de azért a fejleményeket ne vedd túl komolyan, mert becsaphatod magad. Most megint nagy fába vágod a fejszét. Koncentrálj erősen a tanulásra, és vizsgáld meg a terveidet, céljaidat. Győződj meg arról, hogy valóban érdemes-e küzdeni azért, amit célul tűztél ki.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Szobád, íróasztalod több törődést igényel. Nem nagy dolog az egész, de dolgod végeztével meglátod, micsoda megkönnyebbülést érzel majd. Egy ifjúsági szervezet szívesen fogadná a munkádat, ami neked is jót tenne. Találkozhatsz valakivel, aki életed nagy szerelme lehet.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Számodra, ahogy a dolgok jelenleg állnak, egy új hobbi lenne a megoldás. Különösen azért, mert a mostani elvesztette vonzerejét. Légy hát rugalmas, és hagyd magad mögött, amire már nincs szükséged. Ha a szíved még nem foglalt tartósan, akkor egy új, romantikus kaland lehet a láthatáron.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Döntés előtt állsz, de most különösen ügyelj arra, hogy biztos légy választásod helyességében! Különösen, ha valaki nyomást gyakorol rád, aki pedig nem is megbízható. Egyik barátod csodálatos lehetőséget oszt meg veled. Vagy közösen terveztek egy kirándulást, vagy egy közös szórakozást készítetek elő. Egyszerre csak eszedbe jut valaki a múltból. Annyira nagy hatással volt rád és most annyira érzed a hiányát, hogy felveszed vele a kapcsolatot.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Barátaid és osztálytársaid szinte jóakaratból új javaslattal állnak elő. Ennek megfelelően új célokat tűzhetsz magad elé a siker reményében. Nem régóta valóban elmondhatod magadról, hogy olyan hobbid van, amit szeretsz csinálni. Összpontosíts a jövőre, igyekezedet sikert ígér!

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Szorosabban kooperálj az osztálytársaidal, engedd őket is beleszólni a közös feladatba! Ne mindig te légy a főnök, ráadásul egy barátod teljesen önzetlenül is a segítségedre lehet. A szerelemben teljesen összezavarodtál. Új megközelítésben tapasztalod meg, milyen is lehet egy igaz szerelem.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

Miért gondold, hogy a munka csak robot lehet? Ne hidd, hiszen megkeresheted a kenyeret olyasmivel is, amit szeretsz csinálni. Ezekben a napokban olyan dolog iránt érdeklődsz, amit eddig észre sem vettél. Tudod, előbb vagy utóbb mindenki felnő. Egy meghívást kapsz, de ne érezd kötelezőnek. Csak akkor fogadd el, ha valóban szívesen veszel rajta részt.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Egyik félénk barátod végre előáll titkolt kérésével. A hétvégére egy baráti összejövetelt szervezel. Nem is annyira a haverok kedvéért, hanem egy személy kedvéért folyik a szervezés. Lehet, hogy csak négy szemköztire sikeredik ez az összejövetel, de nem nagyon bánod. Valaki olyan szívességet kér tőled, melyet kissé túlzásnak tartasz.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Egyik kedves barátod váratlanul kellemes perceket szerez neked. Ezekben a napokban elhatározod azt is, hogy beiratkozol arra a tanfolyamra, amely szükséges lenne a továbbképzésedhez. Eléggé megküzdöttél már, hogy egy fokkal előbbre lépjél.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Egy elromlott számítógép vagy valamilyen más berendezés bosszúságot okozhat. Több órai küszködést előzöl meg, ha rögtön szakemberhez fordulsz. Sokszor álmodsz a vágyaidról. Álmaidat megbeszéled valakivel, épp a megfelelő személlyel, így az álmok és a valóság egybeesnek. A környezetemben található valaki, akinek a segítségedre van szüksége, figyelj rá.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Egyik közeli rokonod nagyon nehéz időket él meg. A segítségedre van szüksége, és szerencsére épp időben érsz oda. Barátaiddal változatlanul remekül megértitek egymást. Eddigi hébe-hóba kalandjaid nem igazán adták azt az érzelmi mélységet, amire szükséged lett volna. Most annál inkább értékeled a kapcsolatodat, ezzel elfogadod szimpátiád jó és rossz tulajdonságait is.

Halak (II. 20.–III. 20.)

Ezekben a napokban nagyon könnyű téged felidegesíteni. Több napon is ugyanebben a cipőben jársz, de ne feledd, hogy a feszültséget a környezetedre is átviszed. A hétvégén, csodák csodája, mosolyogva kezded a napot. Ez nagyon szép, de ne engedd, hogy apró, jelentéktelen bosszúságok elvegyék a kedved. Pedig nagyon úgy fest a dolog, hogy a hangulatod milyensége nagyban függ attól, vajon mennyire sikeresen oldasz meg egy rendkívül fontos helyzetet.

Vacsora

- Boldog lennék, ha ma velem vacsoráznál, Mary!
- Ezer örömmel, John.
- Oké, akkor nyolckor nálad.

Szuper játék

Játékboltban az eladó a vevőnek:

- Nézze, ezt a játékot a legnevesebb pszichológusok fejlesztették ki, optimálisan felkészíti a gyermeket az életre
- akárhogy rakja is össze, az sohasem jó úgy.

Szó szerint

Pistike kérdezi:

- Hogyan esik a hó visszafelé?
- Sehogy, miért kérdezel ilyen hülyeségeket?
- Az anyu azt mondta, hogy vigyek magammal kabátot, mert lehet, hogy visszafelé esni fog a hó.

A hajó

A süllyedő hajón óriási a pánik, csak egy ember ül nyugodtan. Egyik utastársa elismerően kérdezi meg tőle:

- Uram, ön nem fél?
- Mitől félnék? A hajó nem az enyém.

Nézőpont kérdése

A bíróságon:

- De hát maga már többször volt büntetve!
- Ne legyen ilyen egyoldalú, bíró úr, többször voltam szabadlábon is!

A kis állatbarát

- Kedvenc állatod?
- Tanár úr, kérem, nekem a sült csirke.

Lovagkor

A páncélos lovag bőszen közelít a sárkány barlangjához, hogy megküzdjön vele, miközben a sárkány – megpillantva a lovagot – ekként dünnyög:

- Na ne, már megint konzerv.

Pecások

Négyen horgásznak a Duna mellett. Egy járókelő megkérdi, miért csinálják.

- Sportból – feleli az első.
- Szórakozásból – vágja rá a második.
- Én a jó levegő miatt – így a harmadik.
- A negyedik rájuk néz, és így szól:
 - Speciel én halat akarok fogni.

Technikai forradalom

- Képzeld, vettem egy új hallókészüléket!
- És jó?
- Háromnegyed négy múlt öt perccel.

Bizonyítványosztás

A futballista fia boldogan meséli apjának:

- Apa, képzeld, a szerződésemet a harmadik osztállyal egy évvel meghosszabbították!

Zenebarátok

A hölgy andalogva hallgatja a közönségnek hátat fordító zongoraművész játékát. Odahajol a partneréhez, és megkérdezi:

- Szerinted is Mozart?
- A férfi megvonja a vállát.
- Fogalmam sincs. De majd meglátod, ha megfordul.

Jó tanács

Kis panaszkodik Nagynak:

- A papagájom egész éjszaka az ajtónyikorgást utánozza. Szerinted mit csináljak?
- Olajozd meg!

- Fiacskám, biztos, hogy kell ez a bazalttömb a kőzetgyűjteményedbe?

- Gyorsan gyógyulj meg, papa, sok házi feladatom vár rád otthon!

Az első nap

A frissen felvett alkalmazott először megy dolgozni a munkahelyére. A főnöke meleg kézfogással üdvözlí, majd azt mondja neki:

– Nos, az első feladata az lesz, hogy megfogja a seprűt és kitakarítja az irodát!

A dolgozó felháborodva:

– De uram, nekem egyetemi diplomám van!

– Jól van, értem. Akkor megmutatom, hogyan kell csinálni.

Gügyögő

– Pistike, mondj egy madarat!

– Gólyácska.

– Mondj még egyet!

– Verébke.

– Jó, de ne így mondd, hanem monddad rendesen, hogy gólya, veréb. Na, akkor most mondj egyet!

– Fecs.

Aranyhal

– Mondja, kérem – kérí a kezdő akvarista a kisállat-kereskedőt –, aranyhaluk van?

– Igen. Száz dinár darabja.

– És az ezüst mennyi?

Közelgő szülinap

Egy kisfiú jegy nélkül utazik a buszon. Megszólítja az ellenőr.

– Fiacskám, te nem vagy még hat éves?

– Még csak öt múltam.

– És mikor töltöd be a hatot?

– Majd ha leszállok a buszról.

Gyógyítás

Takács összefut Szabóval az utcán.

– Hova viszed azt a nagy faliorát?

– kérí Takács.

– Az állatorvoshoz?

– Hova?!

– Miért csodálkozol? Elromlott benne a kakukk!

Pedig ő rendes

– Rendetlennek mondanak, pedig mindennap tiszta fehérneműt húzok. Péntekre már öt van rajtam.

Bíróságon

Bíró:

– A következő személyt, aki megszakítja a tárgyalást, hazaküldöm!

Fogoly:

– Hurrá!

Ajándék

A skót látogatóba megy a rokonaihoz:

– Azt ígérted, hozol egy tyúkot – méltatlankodnak a rokonok.

– Igen, igen. De közben meggyógyult szegényke.

Kizáró ok

– Hallom, orvos akarsz lenni, Lali-ka!

– Nem, már nem akarok orvos lenni.

– És miért nem?

– Mert közben megtudtam, hogy az orvosoknak gyakran kell kezet mosniuk.

Horgászválasz

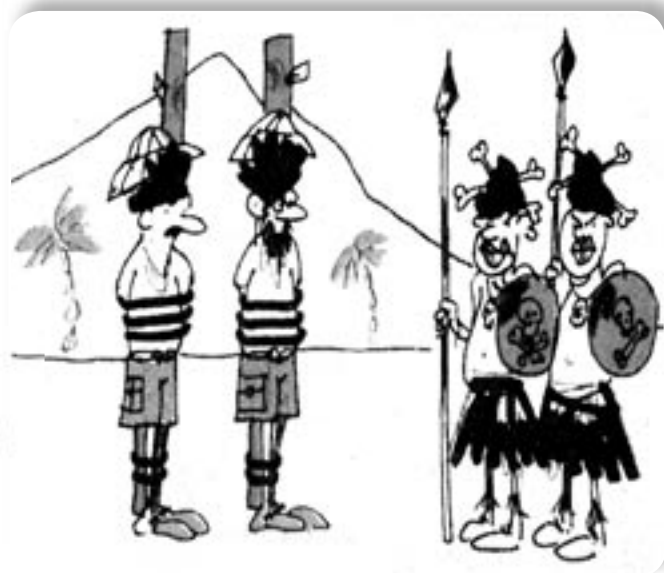
A kezdő horgász kimegy a partra, és megkérdezi a már ott ülő pecástól:

– Mondja, maga mióta horgászik ezen a helyen?

– Ó, már több mint egy éve.

– És sok hal van itt?

– Még nem tudom.

– Biztos, hogy ez az utazási iroda meglepetése?

– Ne aggódjon, máris hívom a szervizt!

Felhívás

az Énekelt Versek XIII. Zentai Fesztiválján való részvételre

A Mátyás király trónra lépésének 550. évfordulója alkalmából meghirdetett Reneszánsz Év – 2008 jegyében a Zentai Önkormányzat, a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Égtájak Irodája és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet az idén 2008. május 15-e és 18-a között rendezi meg az Énekelt Versek XIII. Zentai Fesztiválját. A szervezők ezúttal is bemutatkozási lehetőséget kínálnak mindazoknak a szólistáknak és együtteseknek, akik, illetve amelyek énekelt verseket adnak elő saját megzenésítésükben. A versenyen való részvétel feltétele, hogy a benevezők műsorán legalább három megzenésített vers szerepeljen. Ezek közül az egyik Verebes Ernő Folyók fölött című költeménye legyen. A legjobbak meghívást kapnak a versenyre, amelyet ezúttal pénteken, 2008. május 16-án 19 órától a zentai Művelődési Házban a műfaj legjelesebb képviselőiből álló zsűri előtt rendezünk meg. A verseny győztese részt vesz a másnapi gálaműsorban. A verseny fődíjai: 1. díj: 12 000 dinár; 2. díj: 10 000 dinár; 3. díj: 8000 dinár.

A zsűri tagjai: Bodor Anikó népzene-kutató (Zenta), Heródek Éva énekművész (Szabadka), Radványi Balázs énekes-zenész, a Kaláka együttes tagja, a zsűri elnöke (Budapest), Skorutyák Veronika, az Újvidéki Rádió

zenei szerkesztője (Újvidék) és Verebes Ernő zeneszerző-költő (Zenta).

Jelentkezni 2008. április 15-éig lehet a kötelező versenydalt tartalmazó hangkazetta beküldésével, amelyhez a pályázókról és a többi versenydalról is rövid ismertetőt kérünk. Postacím: Thurzó Lajos Közművelődési Központ, RS – 24400 Senta, Posta utca 18. Telefon: +381-63-111-6856.

A felhívás és a versszöveg megtalálható a www.tlkk.org és a www.vmmi.org honlapcímeken is.

Verebes Ernő

Folyók fölött

*A mélység most magaslesen;
Körüllengi – mint kegyes halál – a szél.
Ismerős sehol, csak egy idegen,
Ki kavicsot hajigál, s magában beszél.*

*Hangja kong, akár egy üres fiók.
De ott nyüzög benne minden
(Amiben nincs már, ki higgyen),
Mint tükörben a reflexiók.*

*Hullámok gyűrűznek, a tér kitágul;
S ő magára ölti azt – álruhával.*

*Félted-e hazádat, mit – akár a kabátod –
Te melegísz, hogy melegítsen?
Azt mondják, ugyanígy szeret az Isten!*

*Kövekkel csobbantott köreid között,
Otthonra lehetsz itt, idegen barátom:
Országok híján, folyók fölött.*

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásiügyi,
Tájékoztatói, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
☎ (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
- A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■